

SIEMENS

2023
I N D E X M I U

Branżowy wskaźnik zdolności do konkurowania firm reprezentujących branże:
obróbki metali, przetwórstwa tworzyw sztucznych i spożywczą opracowany
przez Siemens Financial Services w Polsce

Spis treści

01	Wprowadzenie	4
02	Założenia i konstrukcja indeksu	8
03	Główne wnioski	10
04	Index MiU	14
05	Branża obróbki metali	22
06	Branża przetwórstwa tworzyw sztucznych	38
07	Branża spożywcza	56
08	Wyzwania i przewagi konkurencyjne	72
09	Działania proekologiczne	82
10	Metodologia pomiaru i charakterystyka badanych	88

Katarzyna Kaczmarek

CEO
Siemens Financial Services w Polsce

Kluczowym elementem decydującym obecnie o pozycji przedsiębiorstwa na rynku jest umiejętność dostosowania się do wymagającego otoczenia. W tej rzeczywistości dla wielu branż stan parku maszyn i urządzeń (MiU) staje się dziś jeszcze ważniejszy niż kilka lat temu. Regularnie odnawiane MiU wpływają bowiem między innymi na jakość produkowanych towarów oraz ich cenę, a to czynniki, które według przedsiębiorców mają największe znaczenie w zdobyciu przewagi nad konkurencją. Automatyzacja i digitalizacja pozwalają również na zrównoważoną produkcję, która jest coraz ważniejszym elementem rozwoju przedsiębiorstw z sektora przemysłowego.

Siemens Financial Services w Polsce od wielu lat wspiera polski przemysł, zapewniając firmom finansowanie niezbędne do realizowania inwestycji w nowoczesne maszyny i urządzenia. Przez ten czas zdobyliśmy cenne doświadczenie, dzięki któremu nasze rozwiązania są dopasowane do wyzwań, z jakimi mierzą się w danym momencie przedsiębiorstwa. Struktura i specyfika oferowanych produktów wynika także z naszych analiz i badań, którymi chętnie dzielimy się z przedsiębiorcami, aby ułatwić im podejmowanie ważnych decyzji dotyczących rozwoju ich biznesu.

Od 2020 roku publikujemy nasze autorskie badanie i wskaźnik „Index MiU”, który pokazuje, jak kształtuje się poziom zdolności do konkurencji firm przemysłowych z branży spożywczej, obróbki metali i przetwórstwa tworzyw sztucznych. Pomiar ten obrazuje, jak na przestrzeni lat zmienia się kondycja do konkurencji wymienionych powyżej branż oraz jak badane przedsiębiorstwa są przygotowane do rynkowej rywalizacji na kolejne miesiące.

Obecna wartość Indexu MiU jest najwyższa od momentu rozpoczęcia pomiarów w marcu 2020 roku. W tym roku odczyt wynosi 51,39 pkt, co oznacza wzrost o 7,33 pkt w porównaniu do wcześniejszego badania. Taki wynik należy interpretować jako wyższą kondycję do konkurencji przedsiębiorstw zajmujących się obróbką metali, przetwórstwem tworzyw sztucznych oraz z branży spożywczej.

Należy jednak zaznaczyć, że istotny wpływ na wartość tegorocznego indeksu oraz sub-indeksów miały prognozy na najbliższe 12 miesięcy, które w opinii badanych przedsiębiorców mają być lepsze niż te poprzednie. Więcej ankietowanych spodziewa się bowiem wzrostu sprzedaży krajowej i zagranicznej w przyszłości. Większy odsetek firm planuje także zwiększenie nakładów na odnowienie parków MiU oraz wzrost poziomu automatyzacji.

Tegoroczne badanie wskazuje ponadto na wzrost inwestycji w odnowienie parku maszyn i urządzeń oraz w poziom automatyzacji skorelowany z wyższym udziałem finansowania zewnętrznego. Potwierdza to, że wielu przedsiębiorców rozumie jak ważne jest budowanie zdolności do konkurencji przez wykorzystanie nowych technologii. Oznacza to również, że coraz więcej firm zdaje sobie sprawę jak istotną rolę w inwestowaniu w MiU może odgrywać współpraca z wyspecjalizowanymi podmiotami, które znając specyfikę i wyzwania danej branży są w stanie odpowiednio dopasować formę finansowania do otoczenia biznesowego oraz budżetu przedsiębiorstwa. Z naszego tegorocznego badania wynika, że ponad połowa ankietowanych firm w mniejszym lub większym stopniu finansuje inwestycje w MiU ze źródeł zewnętrznych, a 13,1 proc. korzysta wyłącznie z takiego wsparcia.

Wprowadzenie

01

Obserwujemy również, że przedsiębiorcy wykorzystują doświadczenia ostatnich lat i systematycznie starają się inwestować w parki maszyn i urządzeń, które mają wzmocnić ich kondycję do podejmowania rynkowej rywalizacji. Motywacją do takich działań jest dla nich między innymi wymagające otoczenie biznesowe, w jakim funkcjonują. Wśród największych wyzwań, z jakimi będą się mierzyć w najbliższym czasie ankietowani przedsiębiorcy, są: utrzymanie wysokiej jakości produkcji, poradzenie sobie ze wzrostem cen oraz utrzymanie płynności finansowej i pokrycie aktualnych kosztów.

Ostatnie pięć pomiarów przeprowadzonych przez Siemens Financial Services w Polsce pokazuje także, jak ważnym czynnikiem dla polskich firm jest wysoka jakość produktów. Jest to przewaga konkurencyjna, którą co roku najczęściej wymieniają respondenci. W każdym badaniu jako najważniejszy wyróżnik wysoką jakość wskazuje średnio co drugi ankietowany. Utrzymanie jej wymaga jednak ciągłych inwestycji, z czego zdaje sobie sprawę coraz więcej przedsiębiorców.

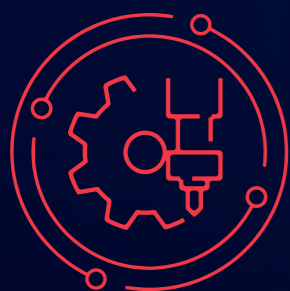
Ważnym czynnikiem wpływającym na konkurencyjność firmy jest również zrównoważona produkcja. Aspekt ekologiczny staje się bowiem coraz bardziej istotnym wyznacznikiem rozwoju sektora przemysłowego. Także w tym obszarze ankietowane przez nas firmy wykazują coraz większą świadomość. Z badania wynika, że najczęściej podejmowanymi przez przedsiębiorców działaniami, które zbliżają ich do zrównoważonego rozwoju, są: obniżanie energochłonności produkcji, lepsze wykorzystanie materiałów oraz korzystanie z surowców pochodzących z recyklingu. Wszystkie te cele można osiągnąć inwestując w nowoczesny park MiU, który dla firm przemysłowych powinien być jednym z pierwszych kroków na drodze do zrównoważonego biznesu. Warto na te działania spojrzeć również przez pryzmat wyzwań, które wskazywali przedsiębiorcy w ubiegłorocznym badaniu. W czołówce znalazły się wtedy wysokie ceny energii oraz problemy z dostępnością lub ceną surowców. To najlepiej pokazuje, że tego typu działania nie tylko prowadzą nas do zrównoważonej przyszłości, lecz także odpowiadają na wyzwania, z jakimi mierzą się firmy.

Nowoczesne maszyny i urządzenia to podstawa dla każdego przedsiębiorstwa z sektora przemysłowego, a także kluczowy element składowy zdolności do konkurowania. Właśnie z tego powodu, już po raz kolejny oddajemy w Państwa ręce raport Index MiU. Jesteśmy przekonani, że będzie on dla Państwa cennym źródłem wiedzy, przydatnym przy opracowywaniu strategii rozwoju przedsiębiorstwa i podejmowaniu decyzji biznesowych.

Zachęcam do lektury raportu Index MiU 2023!

Siemens Financial Services w Polsce od lat współpracuje z dostawcami maszyn i urządzeń z sektora przemysłowego oraz ich klientami, dostarczając finansowanie wspierające firmy w osiągnięciu ich celów. Zdajemy sobie sprawę, że jednym z priorytetów dla przedsiębiorców jest utrzymywanie wysokiej zdolności do konkurencyjności. Szczególnie teraz, kiedy dość dynamicznie zmieniają się wyzwania wobec producentów między innymi w zakresie technologii i dążenia do zrównoważonej produkcji. Dbanie o środowisko naturalne staje się coraz ważniejszą częścią naszej codzienności. Również przedsiębiorcy coraz częściej starają się uwzględniać w swoich działaniach aspekt ekologiczny. Dlatego aktywne zarządzanie parkiem maszyn i urządzeń, których stan w dużej mierze decyduje o zdolności firm do konkurencyjności, staje się kluczowe w kontekście trendów i wyzwań na rynku oraz oczekiwań klientów.

Siemens Financial Services w Polsce prezentuje kolejny pomiar branżowego wskaźnika zdolności do konkurencyjności firm posiadających maszyny i urządzenia w trzech branżach:

Branża
obróbki metali

Branża
przetwórstwa tworzyw sztucznych

Branża
spożywcza

Założeniem **Indexu MiU** jest, że im częściej park maszyn i urządzeń jest odnawiany, automatyzowany i rozbudowywany, tym zdolność przedsiębiorstwa do konkurencyjności rośnie. Natomiast jeśli firma skupia się na utrzymywaniu obecnego stanu linii produkcyjnych, rzadziej inwestuje w ich rozbudowę, wymianę czy automatyzację, to zdolność producenta do konkurencyjności spada. Indeks nie jest natomiast wskaźnikiem kondycji ekonomicznej przedsiębiorstw.

Index MiU jest miarą „kondycji firm do konkurencyjności” zarówno na rynku krajowym, jak i poza jego granicami.

Przyjmując powyższe założenie, konstrukcja Indexu MiU w branżach objętych badaniem opiera się na odpowiedziach reprezentantów firm dla poniższych ośmiu obszarów:

- sprzedaż krajowa (obecnie i prognoza na 12 miesięcy)
- eksport (obecnie i prognoza na 12 miesięcy)
- odnowienia parku maszyn i urządzeń (obecnie i prognoza odnowień na 12 miesięcy)
- automatyzacja (obecnie i prognoza wzrostu/spadku na 12 miesięcy)
- udział finansowania zewnętrznego (obecnie i prognoza na 12 miesięcy)
- dywersyfikacja rynków zbytu
- częstotliwość odnowień maszyn i urządzeń
- postrzegana dostępność finansowania zewnętrznego

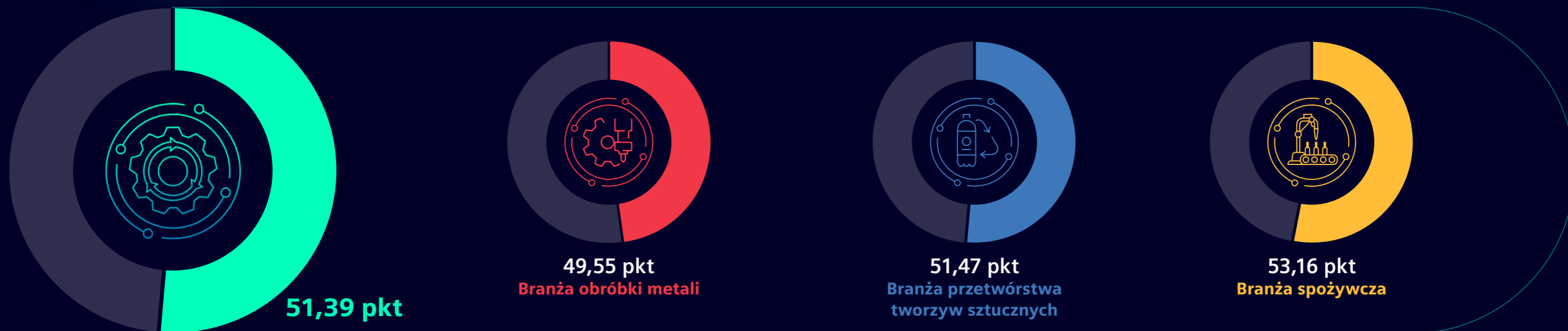
- Siemens Financial Services w Polsce prezentuje piąty odczyt branżowego wskaźnika „Index MiU”, który pokazuje poziom zdolności do konkutowania firm posiadających maszyny i urządzenia. Opracowanie, oprócz głównego indeksu, zawiera także sub-indeksy dla branż: obróbki metali, przetwórstwa tworzyw sztucznych i spożywczej.
- Indeks dostarcza rynkowi cyklicznej, rzetelnej informacji o tym, w jakiej kondycji do konkutowania są wymienione branże oraz jak kształtuje się i zmienia w czasie ich zdolność do zwiększania aktywności eksportowej i wzrostu możliwości sprzedaży krajowej, między innymi dzięki inwestycjom w maszyny i urządzenia.
- W 2023 roku Index MiU wynosi 51,39 pkt, co w relacji do ubiegłorocznego pomiaru oznacza wzrost o 7,33 pkt. Wynik ten należy interpretować jako wyższą zdolność badanych branż do konkutowania obecnie, jak i w perspektywie kolejnych 12 miesięcy. Największy wpływ na wzrost indeksu miały zmiany w obszarach odnowień parku maszyn i urządzeń oraz automatyzacji.
- Aktualny pomiar sub-indeksu dla firm z branży obróbki metali wynosi 49,55 pkt i jest wyższy w relacji do poprzedniego odczytu (wówczas 46,40 pkt). Na jego wartość wpłynęły wzrosty w obszarze nakładów na odnowienia parku maszyn i urządzeń, poziomie automatyzacji oraz udziale finansowania zewnętrznego.
- Wyższą niż w roku ubiegłym zdolność do konkutowania mają przedsiębiorcy przetwarzający tworzywa sztuczne. W 2022 roku sub-indeks dla tej branży wynosił 45,32 pkt, a obecnie jest to 51,47 pkt. Wpływ na taki wzrost miały większe nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń oraz inwestycje w automatyzację. Był to również efekt zmian w sprzedaży krajowej i zagranicznej.
- Ze wszystkich branż objętych tegorocznym badaniem w najlepszej kondycji do podejmowania rynkowej rywalizacji są aktualnie przedstawiciele branży spożywczej. Tegoroczny sub-indeks dla tej branży wynosi 53,16 pkt i jest o 12,68 pkt wyższy od ubiegłorocznego odczytu. Zmiana spowodowana jest przede wszystkim wzrostem nakładów na odnowienia parku maszyn i urządzeń oraz poziom automatyzacji. Wpływ na tegoroczny wynik miały także zmiany w sprzedaży krajowej oraz większa dywersyfikacja rynków zbytu.
- Według przedstawicieli badanych branż najważniejszym elementem pozwalającym na osiągnięcie przewagi nad konkurencją, nie tylko w kraju, lecz także zagranicą, jest wysoka jakość dostarczanych produktów (51,3 proc.). Jedna trzecia ankietowanych wskazała z kolei najniższe ceny (29 proc.), a co piąty (22,3 proc.) dobre relacje z kontrahentami. Terminowość dostaw jest ważna dla blisko 20 proc. respondentów, a szybkość realizacji zamówienia dla niemal 18 proc. Ponadto, co szósty przedstawiciel wybranych branż wskazywał, że ważne w osiągnięciu przewagi nad konkurencją jest obecnie posiadanie nowoczesnego i regularnie odnawianego parku maszyn i urządzeń oraz wykwalifikowany zespół pracowników (odpowiednio 15,3 oraz 14,7 proc. wskazań).
- Ponad połowa (52,3 proc.) badanych firm inwestując w rozwój parku MiU korzysta z finansowania zewnętrznego. To zmiana w stosunku do ubiegłorocznego pomiaru (62,5 proc.). Ponad 13 proc. ankietowanych przedsiębiorców realizuje tego typu inwestycje korzystając wyłącznie ze środków zewnętrznych, a 39,2 proc. dywersyfikuje źródła finansowania, łącząc środki własne z zewnętrznymi. Tegoroczne badanie wskazuje, że, podobnie jak w roku ubiegłym, z zewnętrznego finansowania korzystają najczęściej firmy obrabiające metal.

- Warto podkreślić, że korzystanie ze środków pozyskanych od wyspecjalizowanych podmiotów wspiera podejmowanie działań inwestycyjnych w modernizację oraz rozwój parku maszyn. Odpowiednio dopasowane rozwiązania finansowe pozwalają firmie zachować elastyczność i realizować inwestycje nawet bez angażowania kapitału własnego. Korzystanie z takich rozwiązań umożliwia więc nie tylko unowocześnienie zakładu produkcyjnego, lecz także umiejętne zarządzanie płynnością przedsiębiorstwa. Wpływa również pozytywnie na kondycję do podejmowania rynkowej rywalizacji pomimo bieżących wyzwań.
- Badani przedsiębiorcy wskazywali na wiele wyzwań, z jakimi będą mierzyć się w nadchodzących miesiącach. Wśród najistotniejszych ankietowani najczęściej wymieniali utrzymanie jakości produktów (26,7 proc.) oraz wysoką inflację (25,7 proc.). Co piąty (19,3 proc.) wskazał utrzymanie płynności finansowej, a co szósty zwiększenie liczby zleceń (17,3 proc.) i braki kadrowe (15 proc.). Ponadto 12,7 proc. respondentów wymieniło zmodernizowanie zakładu, a co dziesiąty automatyzację produkcji oraz obniżanie energochłonności (po 10 proc. wskazań). Otrzymane wyniki potwierdzają w jak bardzo złożonym i wymagającym otoczeniu działają aktualnie firmy przemysłowe z sektora MŚP.
- Ponad połowa (53 proc.) MŚP z sektora przemysłowego obniża energochłonność biznesu. Wśród prowadzonych działań proekologicznych ankietowani często wskazywali również na bardziej optymalne wykorzystywanie materiałów (37,3 proc.) oraz używanie surowców z recyklingu (35,7 proc.). Ponadto trzech na dziesięciu respondentów stara się minimalizować papierowy obieg dokumentów oraz modernizować zakłady produkcyjne (odpowiednio 30 i 29,7 proc.).

Indeks główny

Sub-indeksy branżowe

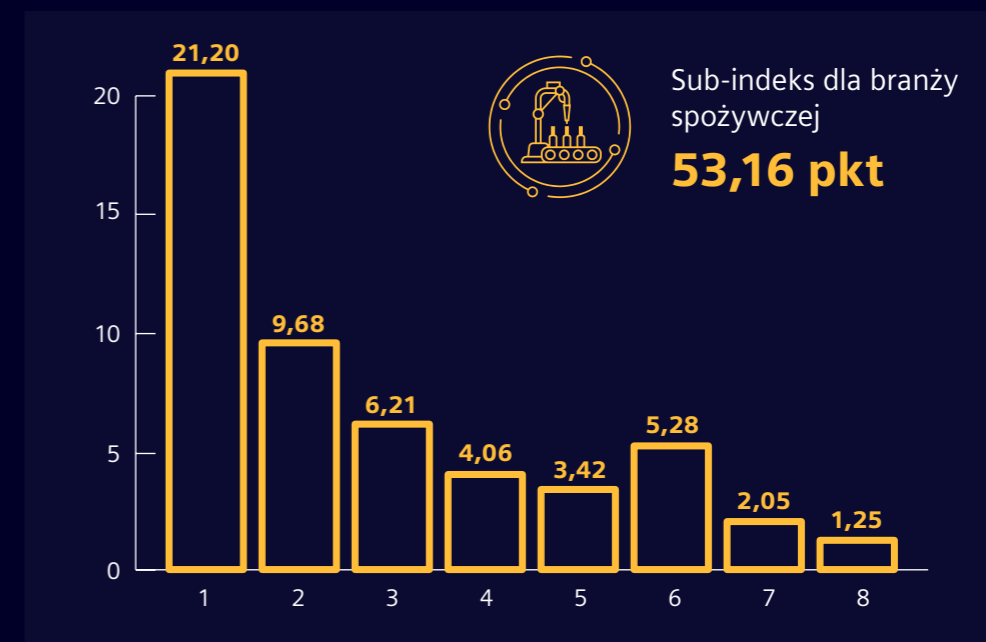
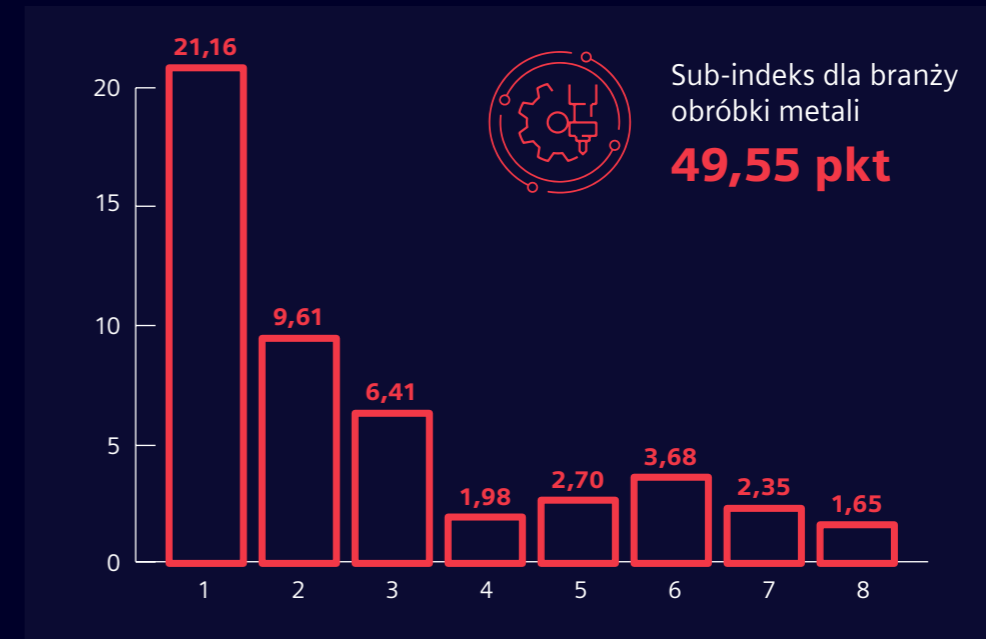
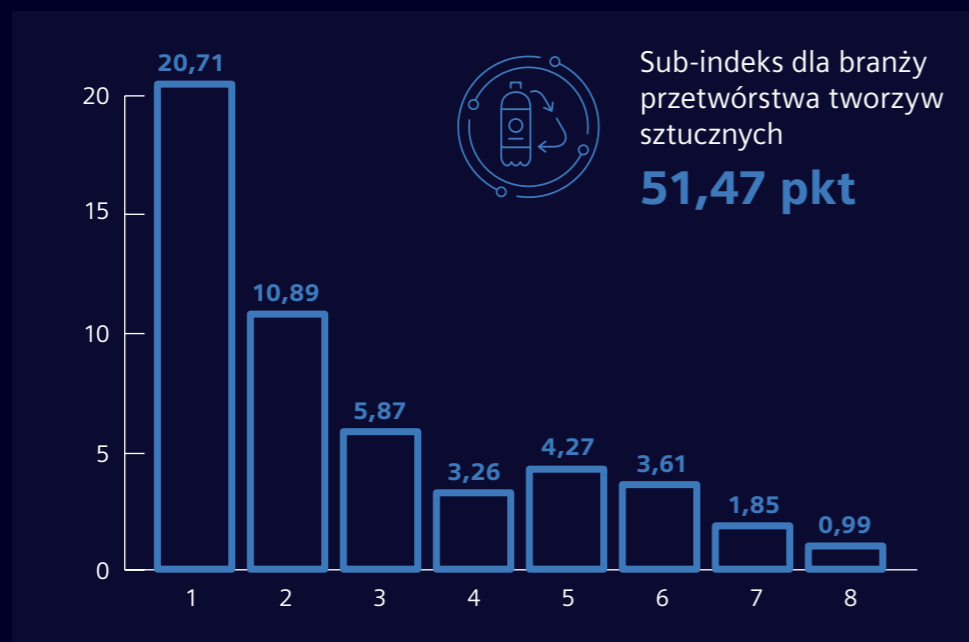
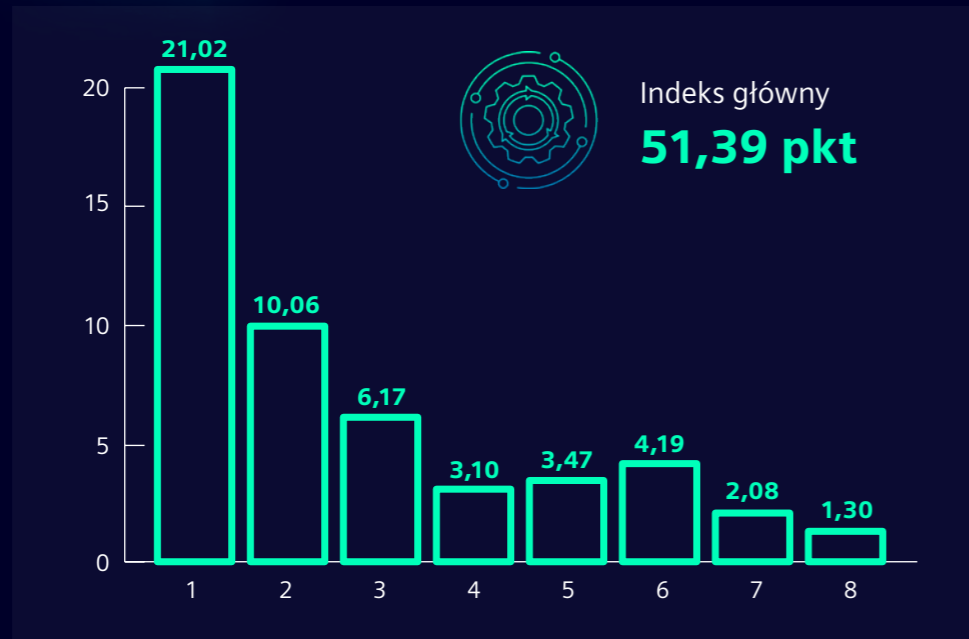
Index MiU przyjmuje wartości na skali od 0 do 100.

>60 pkt	Im wyższy odczyt indeksu, tym bardziej świadczy on, że firmy skupiają uwagę na rozwoju swojego parku maszyn i urządzeń oraz poszukują nowych możliwości sprzedaży, aby odzyskać nakłady poniesione na rewitalizację i odnowienie mocy produkcyjnych. Wyższa wartość wskaźnika informuje też, że kondycja do konkurencyjności badanych branż jest na ścieżce silnej progresji, zatem planowanie biznesu dla podmiotów powiązanych staje się bardziej przewidywalne i cechuje się stosunkowo niskim poziomem ryzyka.
51-60 pkt	Coraz lepsza kondycja firm i branży do konkurencyjności. W kolejnych miesiącach można oczekiwać wzrostu możliwości ekspansji branży na nowe rynki, a tym samym zakładać niższe ryzyko dla sektorów, które ściśle współpracują lub wprost zależą od podnoszenia ich zdolności do konkurencyjności.
40-50 pkt	Coraz gorsza kondycja firm i branży do konkurencyjności. W kolejnych miesiącach można oczekiwać spadku możliwości ekspansji tych branż na nowe rynki, a tym samym większych ryzyk dla sektorów, które wprost zależą od podnoszenia konkurencyjności tych branż.
<40 pkt	Im niższy odczyt, tym bardziej firmy skupiają uwagę na utrzymaniu obecnego parku maszyn i urządzeń (nie na rozwoju) i podejmują aktywność skoncentrowaną na bieżącym utrzymaniu parku, jego serwisowaniu i utrzymaniu mocy na aktualnym poziomie. Im rzadziej maszyny i urządzenia są wymieniane, jeśli nabywane są maszyny i urządzenia analogowe (nie automatyzowane), jeśli zredukowany lub tylko utrzymywany jest obecny park – tym konkurencyjność przedsiębiorstwa spada, w najlepszym wypadku jest taka sama, w średnim okresie. Spadająca trzykrotnie wartość odczytu oznacza reorganizację modelu biznesowego uwzględniającą całościową lub większościową wymianę środków trwałych na takie, które stwarzają szansę działalności w innym zakresie. Może się ona wyrażać np. wymianą maszyn do przetwórstwa plastiku na zakup sprzętu do przetwórstwa ekologicznych surowców, redukcją skali produkcji, wszelkimi modyfikacjami, które jednoznacznie odnoszą się do maszyn i urządzeń.

Porównanie wartości poszczególnych składników Indexu MiU (09/2023)

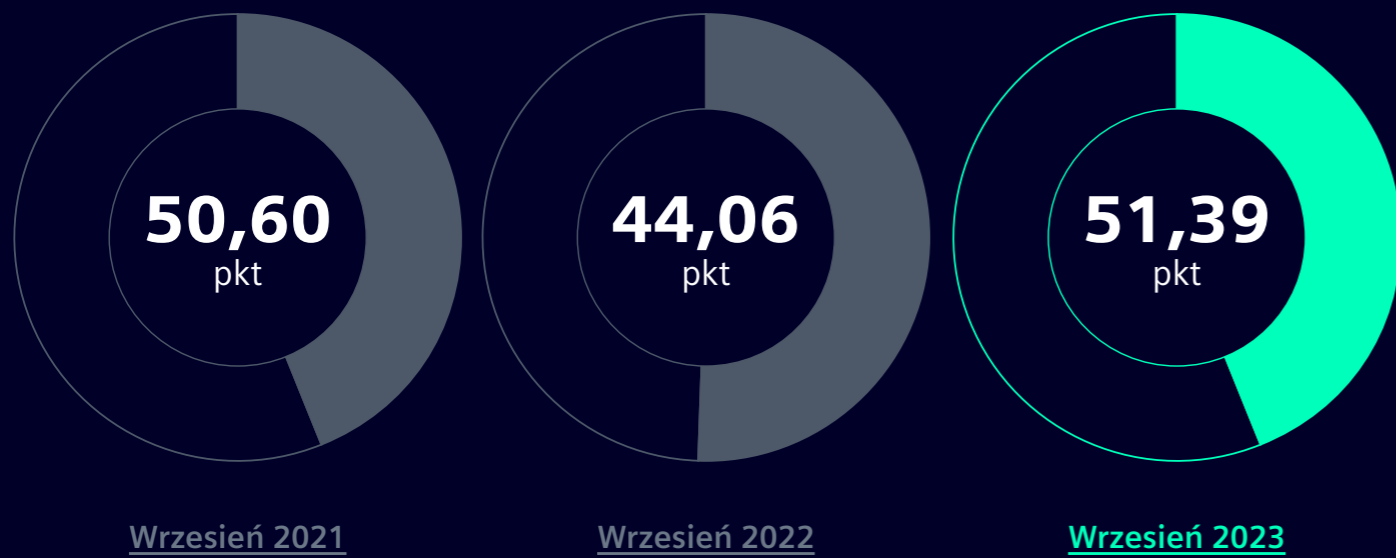
- 1 Odnowienia parku MiU
- 2 Automatykacja
- 3 Częstotliwość odnowień MiU
- 4 Sprzedaż krajowa

- 5 Eksport
- 6 Dywersyfikacja rynków
- 7 Udział finansowania zewnętrznego
- 8 Dostępność finansowania zewnętrznego

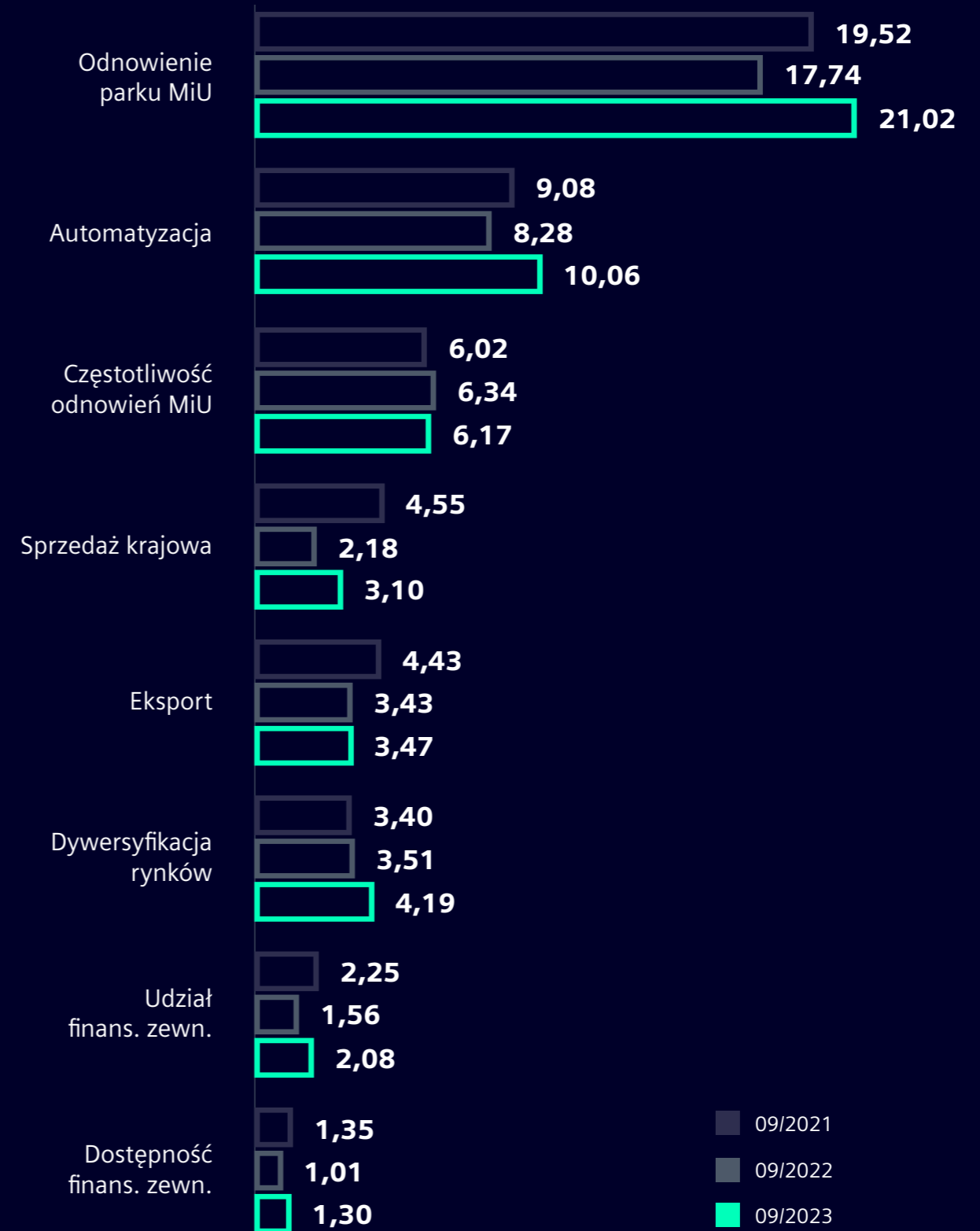
Indeks główny

Index MiU w 2023 roku wynosi 51,39 pkt, co oznacza wzrost o 7,33 pkt w relacji do ubiegłorocznego pomiaru. Uzyskany wynik należy interpretować jako wyższą zdolność badanych branż do konkutowania obecnie, jak i w perspektywie kolejnego roku. Największy wpływ na odczyt indeksu miał wzrost nakładów na odnowienia parku maszyn i urządzeń oraz poziomu automatyzacji.

Ostatni odczyt powyżej 50 pkt odnotowano w pomiarze zrealizowanym w 2021 r. Wynik ten wskazywał, że większość producentów zaczynała odbudowywać zdolność do konkutowania, rozumianą przez pryzmat inwestycji w MiU, po wyzwaniach związanych z pandemią koronawirusa. W roku ubiegłym wartość indeksu spadła jednak do 44 pkt. Było to między innymi efektem niepewności gospodarczej, która wpływała na gotowość przedsiębiorców do inwestowania. Obecnie firmy ponownie zaczynają wzmocniać swoją kondycję do podejmowania rynkowej rywalizacji. Wpływ na to mają w pewnym stopniu przewidywania przedsiębiorców, co do tego, jak będzie kształtować się sytuacja rynkowa w nadchodzących miesiącach.

Porównanie wartości poszczególnych składowych Indexu MiU

Maciej Zieliński

CEO
Siemens Polska

Wyniki piątej edycji branżowego badania Siemens Financial Services w Polsce „Index MiU 2023” stanowią odzwierciedlenie zdolności do konkurowania polskich firm przemysłowych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw z branż obróbki metali, przetwórstwa tworzyw sztucznych oraz spożywczej. Raport dostarcza również informacji m.in. na temat wyzwań identyfikowanych przez przedstawicieli sektora przemysłowego.

Wartość wskaźnika głównego Index MiU w roku 2023 wyraźnie wzrosła (51,39 pkt), co oznacza wzrost o 7,33 pkt w porównaniu do poprzedniego pomiaru. Wynik odzwierciedla wyższą zdolność badanych branż do konkurowania obecnie, a także w przyszłości – w perspektywie kolejnych 12 miesięcy. Największy wpływ na wzrost indeksu miały zmiany w poziomie nakładów na odnowienie parku maszyn i urządzeń oraz automatyzację.

Mimo pozytywnego trendu rozwoju inwestycji w obszarze parków MiU, badane firmy wciąż wskazują na wyzwania, które wpływają na ich konkurencyjność. Jako takie czynniki ankietowani wymieniają, oprócz wysokiej inflacji oraz utrzymania poziomu jakości produktów, trudności związane z płynnością finansową oraz zwiększaniem liczby zleceń. Również braki kadrowe stanowią wyzwanie dla polskich przedsiębiorstw – także tutaj, zgodnie z trendami na rynkach europejskich, brakuje specjalistów. Trudności przysparza im też modernizacja zakładów, automatyzacja produkcji i obniżanie zużycia energii.

Zagadnienia te pokrywają się w pewnym stopniu z wynikami raportu Digi Index 2023, sporządzanego przez spółkę Siemens Polska. Choć transformacja cyfrowa polskiego przemysłu od lat jest w toku, wciąż postępuje zbyt wolno w porównaniu do krajów Europy zachodniej.

Rodzime firmy napotykają na trudności – m.in. te wymienione wyżej, z którymi nie radzą sobie bez wsparcia zewnętrznego partnera. Przy tym szereg oferowanych – choćby przez Siemens – usług w tym zakresie, pozwala sprawnie zdefiniować wyzwania, potrzeby i możliwości danej firmy oraz opracować skuteczny, holistyczny, indywidualnie dopasowany plan działania. Dotyczy to nie tylko podejścia do wdrażania cyfryzacji i automatyzacji produkcji, ale również możliwości finansowania transformacji.

Pozytywny jest fakt, że polscy przedsiębiorcy mają świadomość korzyści, jakie digitalizacja oraz modernizacja parku maszyn i urządzeń może przynieść ich biznesom. W wielu przypadkach okazuje się jednak, tak w przypadku Index MiU, jak i Digi Index, że zarządzający firmami nie posiadają wiedzy o dostępnych na rynku możliwościach wsparcia (technologicznego czy finansowego) – a te są w zasięgu ręki! Dlatego tego typu raporty stanowią istotny wkład w przyspieszenie procesów modernizacji polskiego przemysłu.

Niezmiernie cieszy mnie fakt, że wśród ankietowanych wyraźnie widoczna jest świadomość odpowiedzialności ekologicznej. Wyniki tegorocznego badania Index MiU wskazują, że ponad połowa MŚP z sektora przemysłowego podejmuje działania na rzecz obniżenia energochłonności swojej działalności. Wśród prowadzonych działań proekologicznych wymieniają dodatkowo dążenie do bardziej optymalnego wykorzystywania zasobów oraz korzystanie z surowców pochodzących z recyklingu. Około jedna trzecia badanych zadeklarowała również minimalizację papierowego obiegu dokumentów oraz modernizację zakładów produkcyjnych. To bardzo dobry znak świadczący o tym, że polskie firmy dążą do prowadzenia zrównoważonego biznesu – to dziś staje się jednym z kluczowych czynników „przetargowych” wpływających na konkurencyjność firm i atrakcyjność rodzimego rynku dla – również coraz bardziej świadomych ekologicznie – inwestorów i klientów. Pokazuje to także, że transformacja w kierunku Przemysłu 4.0 postrzegana jest wielopoziomowo. Zrozumienie złożoności natury transformacji cyfrowej to jeden z podstawowych warunków koniecznych do odniesienia w tym zakresie sukcesu. Wierzę, że jesteśmy na dobrej drodze do innowacyjnego i zrównoważonego Przemysłu 4.0 made in Poland.

05

**BRANŻA
OBRÓBKI METALI**

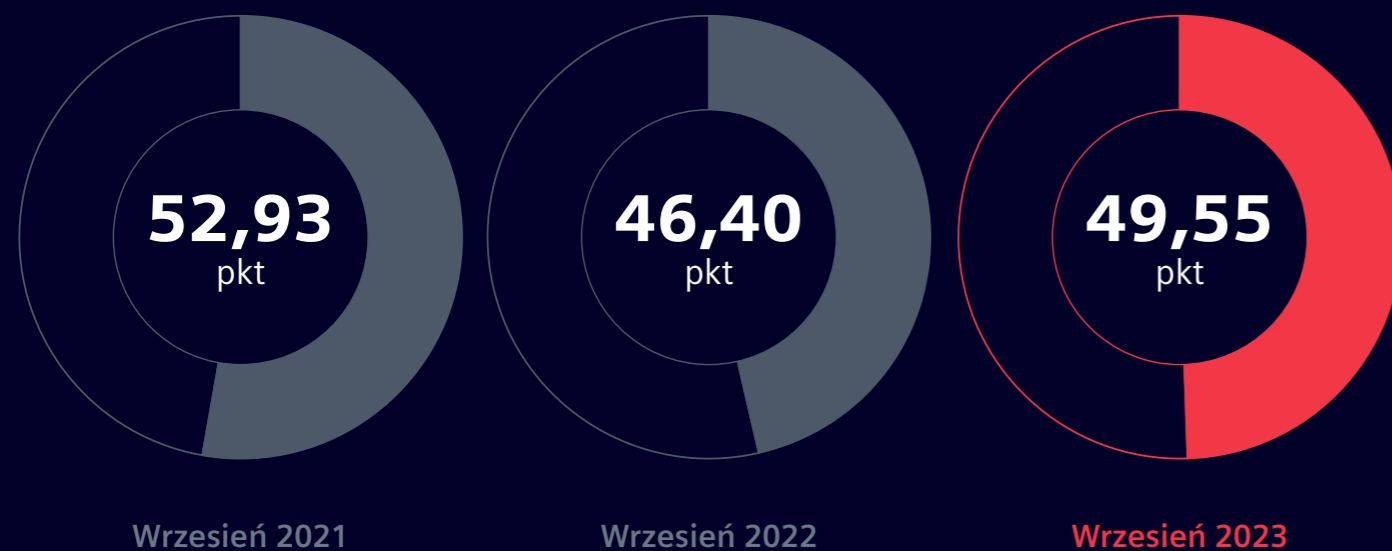

Branża obróbki metali – wyniki sub-indeksu

Sub-indeks dla branży obróbki metali

Branża podnosi nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń

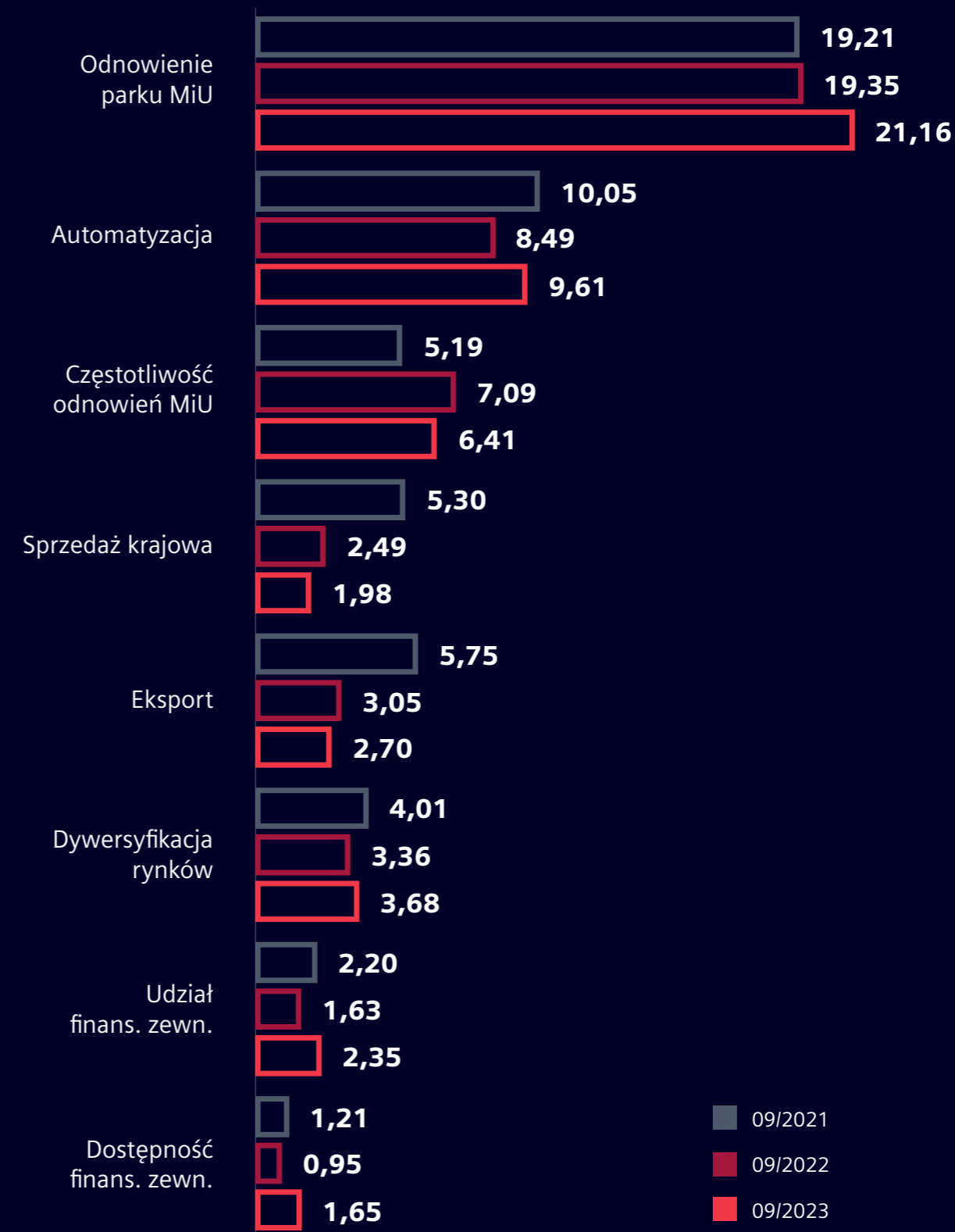

Aktualny sub-indeks dla branży obróbki metali wynosi 49,55 pkt, czyli o ponad 3 pkt więcej w relacji do poprzedniego pomiaru. Oznacza to, że przedsiębiorstwa z tej branży mają wyższy potencjał do konkurowania niż w roku ubiegłym.

Mimo wzrostu wskaźnik wciąż utrzymuje się poniżej granicy 50 pkt, co zgodnie z metodologią indeksu wskazuje, że w kolejnych miesiącach należy spodziewać się mniejszej aktywności firm obrabiających metale w zakresie ekspansji na nowe rynki.

Największy wpływ na obecną wartość sub-indeksu dla tej branży miały wzrosty w: obszarze nakładów na odnowienia parku maszyn i urządzeń, poziomie automatyzacji oraz udziale finansowania zewnętrznego.

Porównanie wartości poszczególnych składowych sub-indeksu MiU

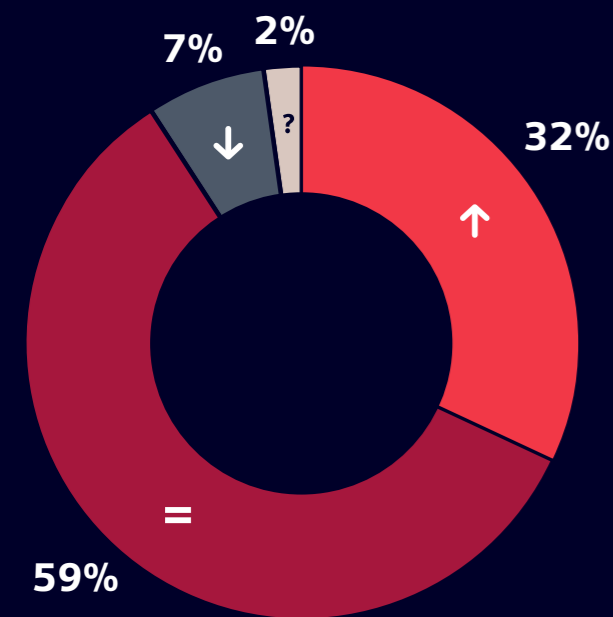

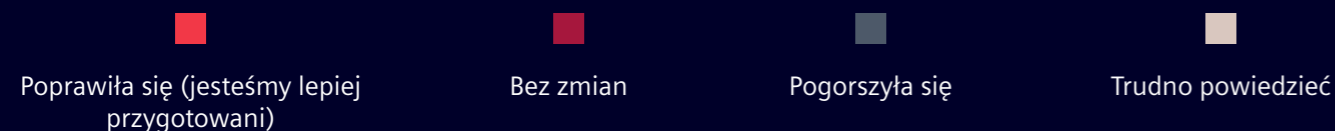
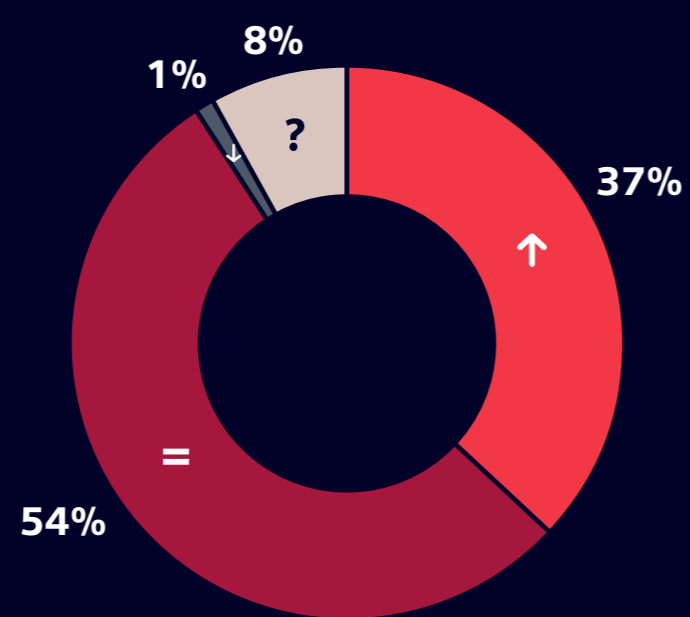
Samoocena konkurencyjności firm obrabiających metale

Ogólne przygotowanie do konkurowania z perspektywy MiU

Aktualna ocena 2023

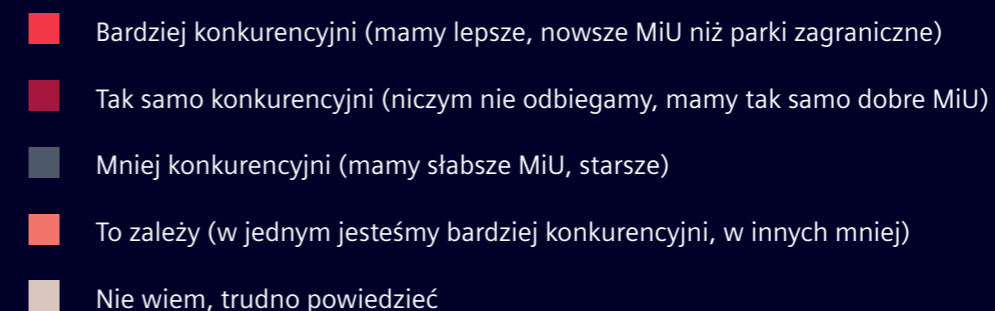
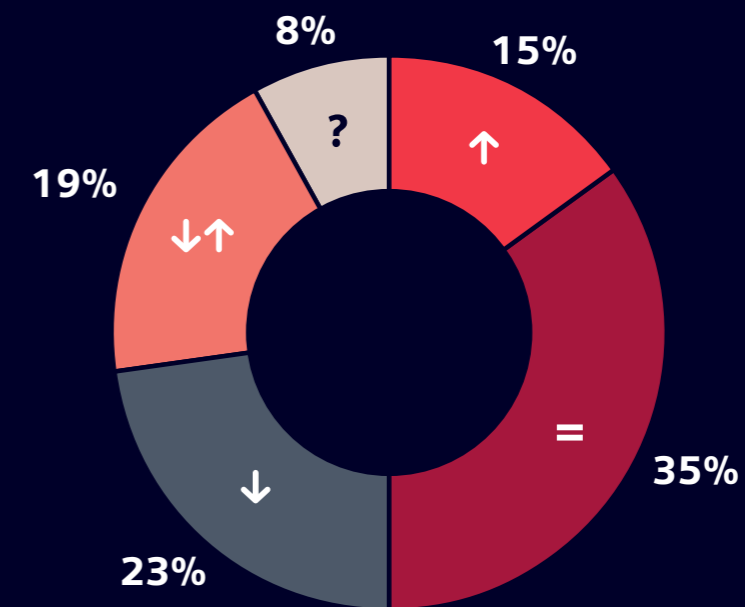

Prognoza 2024

Jedna trzecia (32 proc.) firm z branży obróbki metali deklarowała, że z perspektywy posiadanego parku maszyn i urządzeń ich konkurencyjność poprawiła się w ciągu minionych 12 miesięcy, a 37 proc. spodziewa się kolejnych wzrostów w tym obszarze w przyszłości. W ubiegłym roku odsetek przedsiębiorstw prognozujących poprawę wynosił 23 proc.

Przygotowanie do konkurowania w porównaniu z firmami zagranicznymi

Obecnie 15 proc. firm obrabiających metale uważa, że ich branża jest silniejsza i lepiej przygotowana do rywalizacji o klienta w porównaniu z zagranicznymi podmiotami. W ubiegłym roku podobnego zdania był co czwarty (24 proc.) przedsiębiorca. Z kolei odsetek badanych, którzy uważają, że branża ma mniej wydajne i starsze MiU niż firmy zagraniczne zwiększył się o 8 pkt proc.

Sytuacja w obszarach budujących konkurencyjność

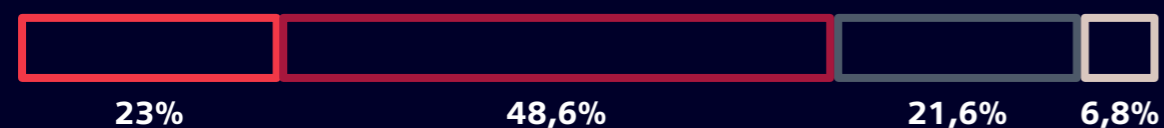
Obecnie 2023

Jak kształtują się poniższe obszary w relacji do minionego roku

Sprzedaż krajowa

Eksport

Dywersyfikacja rynków/skala

■ Poprawiła się ■ Bez zmian ■ Pogorszyła się ■ Brak danych

23 proc. przedsiębiorców z branży obróbki metali informuje o wzroście sprzedaży krajowej w ostatnich 12 miesiącach. Podobny odsetek firm deklaruje zwiększenie eksportu.

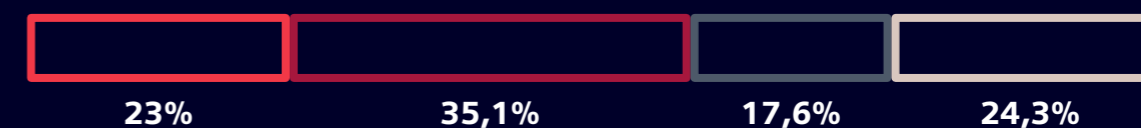
Prognoza 2024

Jak będą kształtować się poniższe obszary w nadchodzących 12 miesiącach

Sprzedaż krajowa

Eksport

■ Poprawi się ■ Bez zmian ■ Pogorszy się ■ Brak danych

W przyszłości wzrostu sprzedaży krajowej spodziewa się 21 proc. badanych z branży obróbki metali, a zwiększenia eksportu 23 proc. Zbliżony odsetek respondentów prognozuje spadki w tych obszarach.

Sytuacja w obszarach budujących konkurencyjność

Obecnie 2023

Jak kształtują się poniższe obszary w relacji do minionego roku

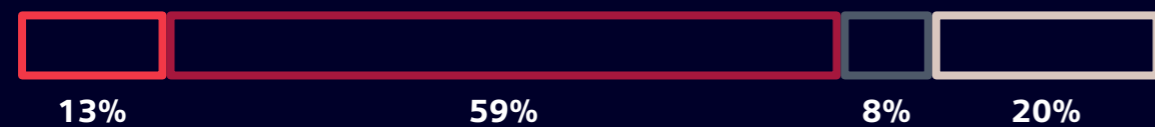
Odnowienie parku

Automatyzacja

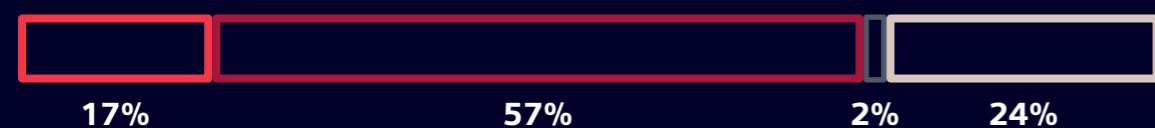
Udział finansowania zewnętrznego

Częstotliwość odnowień

Dostępność finansowania zewnętrznego

Poprawiła się Bez zmian Pogorszyła się Brak danych

Prognoza 2024

Jak będą kształtować się poniższe obszary w nadchodzących 12 miesiącach

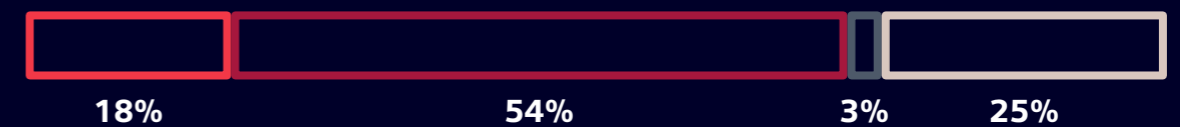
Odnowienie parku

Automatyzacja

Udział finansowania zewnętrznego

Poprawi się Bez zmian Pogorszy się Brak danych

Co trzeci (36 proc.) przedstawiciel branży obróbki metali uważa, że na przestrzeni minionych 12 miesięcy zwiększył nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń. Jest to zbliżony wynik do prognozowanego w ubiegłym roku (wówczas 34 proc.).

W najbliższych 12 miesiącach co trzecia (34 proc.) firma z branży obróbki metali planuje podnieść nakłady na odnowienia parku MiU oraz poziom automatyzacji procesów produkcji.

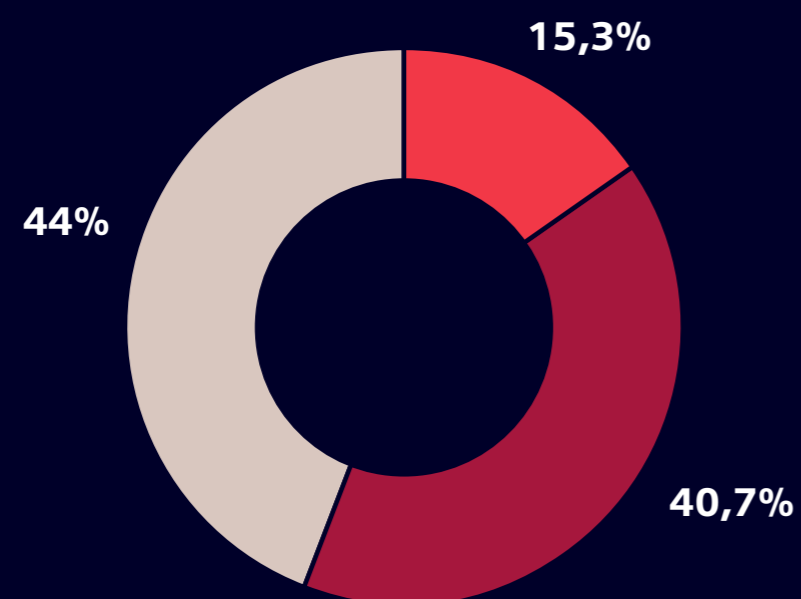

Aktualne postawy wobec finansowania oraz plany zakupowe

Źródła finansowania maszyn i urządzeń

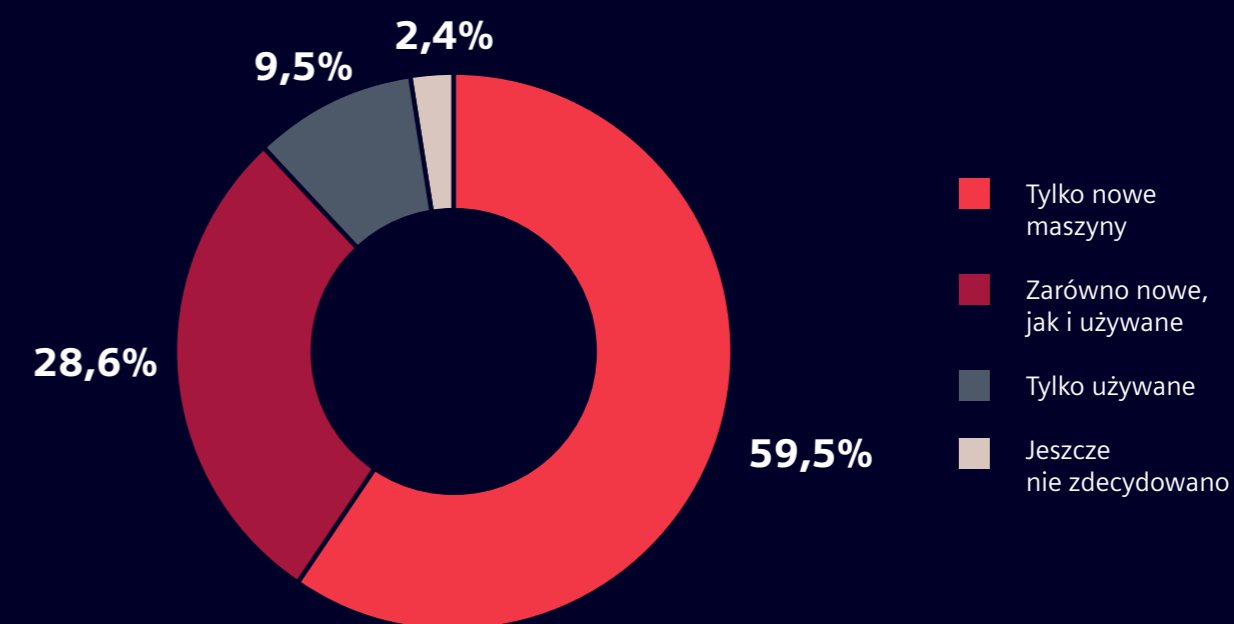
N=91, pominięto odpowiedzi odmowne

- Tylko finansowanie zewnętrzne
- Dywersyfikacja (i środki własne, i finansowanie zewnętrzne)
- Tylko środki własne

Inwestycje w maszyny nowe vs używane

N=42, firmy, które planują inwestycje w najbliższych 12 miesiącach

- Tylko nowe maszyny
- Zarówno nowe, jak i używane
- Tylko używane
- Jeszcze nie zdecydowano

56 proc. przedsiębiorstw z branży obróbki metali wykorzystuje finansowanie zewnętrzne realizując inwestycje w park maszyn i urządzeń. W relacji do roku ubiegłego odsetek firm korzystających wyłącznie ze środków zewnętrznych pozostał na podobnym poziomie, zmniejszyła się natomiast liczba przedsiębiorców, którzy starają się dywersyfikować źródła finansowania (z 54,4 proc. do 40,7 proc.).

W nadchodzących miesiącach inwestycje w kolejne maszyny i urządzenia planuje 42 proc. producentów z tej branży. Niemal 60 proc. z nich chciałaby zainwestować tylko w nowy sprzęt.

Podsumowanie

Aktualny sub-indeks dla branży obróbki metali wynosi 49,55 pkt, czyli o ponad 3 pkt więcej w relacji do poprzedniego pomiaru. Oznacza to, że przedsiębiorstwa z tej branży mają wyższy potencjał do konkurowania niż w roku ubiegłym.

Mimo wzrostu wskaźnik wciąż utrzymuje się poniżej granicy 50 pkt, co zgodnie z metodologią indeksu, wskazuje, że w kolejnych miesiącach należy spodziewać się mniejszej aktywności firm z tej branży w zakresie ekspansji na nowe rynki.

Największy wpływ na obecną wartość sub-indeksu miały wzrosty w: obszarze nakładów na odnowienia parku maszyn i urządzeń, poziomie automatyzacji oraz udziale finansowania zewnętrznego.

Jedna trzecia (32 proc.) firm obrabiających metale deklarowała, że z perspektywy posiadanego parku maszyn i urządzeń ich konkurencyjność poprawiła się w ciągu minionych 12 miesięcy, a 37 proc. spodziewa się kolejnych wzrostów w tym obszarze także w przyszłości. W ubiegłym roku odsetek przedsiębiorstw prognozujących poprawę wynosił 23 proc.

Obecnie 15 proc. przedsiębiorców uważa, że branża jest silniejsza i lepiej przygotowana do rywalizacji o klienta w porównaniu z zagranicznymi podmiotami. W ubiegłym roku podobnego zdania był co czwarty (24 proc.) respondent. Z kolei odsetek badanych, którzy uważają, że branża ma mniej wydajne i starsze MiU niż firmy zagraniczne zwiększył się o 8 pkt proc.

23 proc. firm z branży informuje o wzroście sprzedaży krajowej w ostatnich 12 miesiącach. Zbliżony odsetek przedsiębiorców deklaruje zwiększenie eksportu.

W przyszłości wzrostu sprzedaży krajowej spodziewa się 21 proc. badanych, a zwiększenia eksportu 23 proc. Podobny odsetek respondentów prognozuje spadki w tych obszarach.

Co trzeci (36 proc.) przedstawiciel branży obróbki metali uważa, że na przestrzeni minionych 12 miesięcy zwiększył nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń. Jest to zbliżony wynik do prognozowanego w ubiegłym roku (wówczas 34 proc.).

W najbliższych 12 miesiącach co trzecia (34 proc.) firma z tej branży planuje podnieść nakłady na odnowienia parku MiU oraz poziom automatyzacji procesów produkcji.

56 proc. przedsiębiorstw obrabiających metale wykorzystuje finansowanie zewnętrzne realizując inwestycje w park maszyn i urządzeń. W relacji do roku ubiegłego odsetek firm korzystających wyłącznie ze środków zewnętrznych pozostał na podobnym poziomie, zmniejszyła się natomiast liczba przedsiębiorców, którzy starają się dywersyfikować źródła finansowania (z 54,4 proc. do 40,7 proc.).

W nadchodzących miesiącach inwestycje w kolejne maszyny i urządzenia planuje 42 proc. producentów z tej branży. Niemal 60 proc. z nich chciałaby zainwestować tylko w nowy sprzęt.

Komentarz ekspertów

Włodzimierz Fleischer

Lubuski Klaster Metalowy

Katarzyna Cheba

Lubuski Klaster Metalowy

Publikowany corocznie raport z badania poziomu konkurencyjności branż inwestujących w maszyny i urządzenia „Index MiU” to jak zawsze cenne źródło informacji o sytuacji przedsiębiorstw prowadzących działalność w tym obszarze. W porównaniu do ubiegłego roku, aktualny odczyt sub-indeksu dla branży obróbki metalu wzrósł nieznacznie, bo jedynie o 3,15 pkt i nadal pozostaje poniżej progu 50 pkt. Warto dodać, że wielu ekspertów wskazuje, że sytuacja polskich branż, w związku z serią ostatnich wydarzeń na świecie – pandemią Covid-19, wojną w Ukrainie, a obecnie wysoką inflacją – będzie w tym roku nadal wymagająca.

Analizując tegoroczny odczyt sub-indeksu warto zwrócić uwagę na: spadek aktywności badanych przedsiębiorstw w zakresie eksportu, trudności w znalezieniu nowych rynków zagranicznych, utrzymujące się problemy w sprzedaży krajowej oraz kłopoty z dywersyfikacją sprzedaży. To ważne informacje opisujące aktualną sytuację w branży obróbki metali, która dostarcza produkty i rozwiązania dla innych sektorów gospodarki. Osiągane przez przedsiębiorców obrabiających metale wyniki można traktować jako swego rodzaju zapowiedź tego, co będzie się działo w kolejnych miesiącach w branżach, które wykorzystują w swojej działalności wytwarzane przez nich produkty. Można również rozpatrywać je jako efekt sytuacji na powiązanych z obróbką metali rynkach, takich jak np. motoryzacyjny czy budowlany.

Mimo że, spowolnienie gospodarcze dotknęło bardzo wielu obszarów działalności przedsiębiorstw, do niedawna dostawcy maszyn i urządzeń dla branży budowlanej, czy nawet motoryzacyjnej

notowali wysokie wyniki sprzedaży. W tegorocznych wynikach badania Index MiU dominuje jednak postawa ukierunkowana na przeczekanie obecnej, dość trudnej, sytuacji, z którą mamy do czynienia nie tylko na rynku polskim, lecz także na rynkach zagranicznych. Świadczy o tym bardzo duży odsetek odpowiedzi neutralnych, wskazujących na brak zmian zarówno w obecnej, jak również prognozowanej sytuacji badanych przedsiębiorstw. Dotyczy to w zasadzie wszystkich rozpatrywanych obszarów działalności.

Warto jednak podkreślić, że mimo tych trudności branża obróbki metali nadal inwestuje w MiU. Można w związku z tym przypuszczać, że jest to strategia przetrzymania trudnego okresu, dobre przygotowanie się na przyszłość oraz zapewnienie sobie szybkiego i dobrego startu w kolejnych latach. Dowodem takiego myślenia są plany przedsiębiorców dotyczące zakupów, najczęściej nowych, maszyn oraz urządzeń, finansowanych, czego można było się spodziewać, w głównej mierze z własnych środków.

Trzeba zauważyć, że inwestowanie w nowe maszyny i urządzenia jest koniecznością w branży obróbki metali, która adaptuje się do ewoluujących trendów rynkowych, nowych technologii i potrzeb klientów. Rozwój parku maszynowego to swoiste DNA tego rodzaju działalności. Sukces w tej branży mogą osiągnąć przede wszystkim ci, którzy szybciej będą dostosowywać swoje inwestycje do zmieniających się warunków rynkowych. Warto podkreślić, że wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność w tym obszarze, wynikających z nowych trendów rynkowych: automatyzacji i robotyzacji, cyfryzacji, czy konieczności inwestowania w zrównoważone technologie, jest bardzo wiele.

Na tzw. lepsze czasy szykują się wszyscy, zarówno przedsiębiorcy, jak również różnego rodzaju instytucje, które już obecnie podejmują działania przygotowujące polski biznes na wznowienie eksportu, czy powojenną odbudowę Ukrainy.

06

**BRANŻA
PRZETWÓRSTWA
TWORZYW
SZTUCZNYCH**

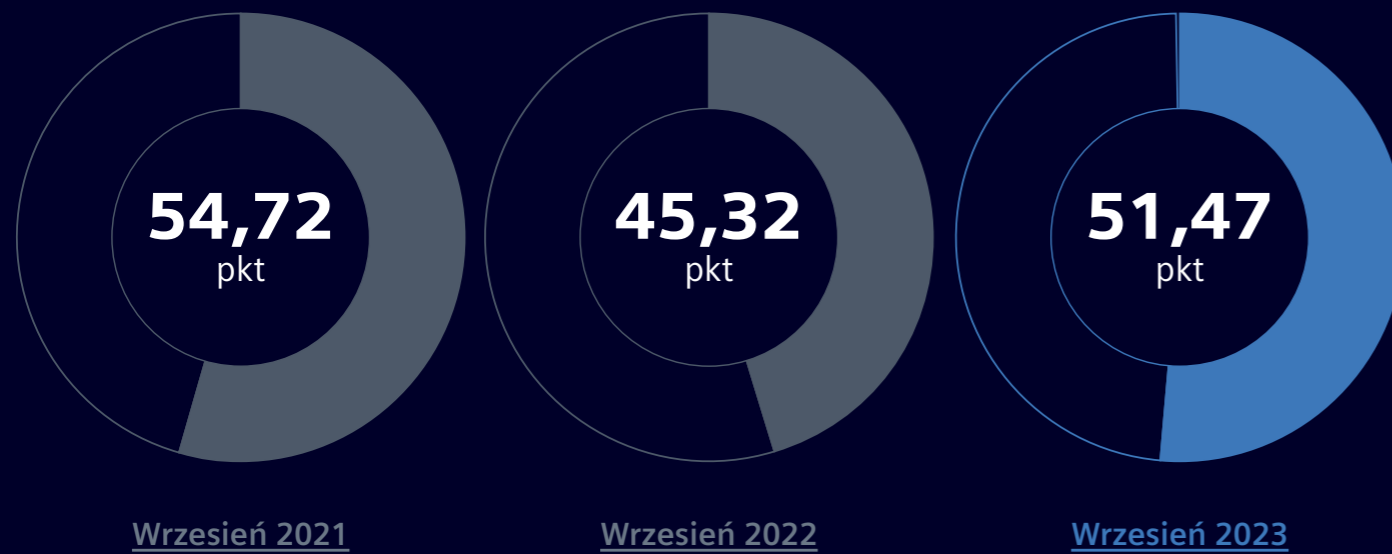

Branża przetwórstwa tworzyw sztucznych

– wyniki sub-indeksu

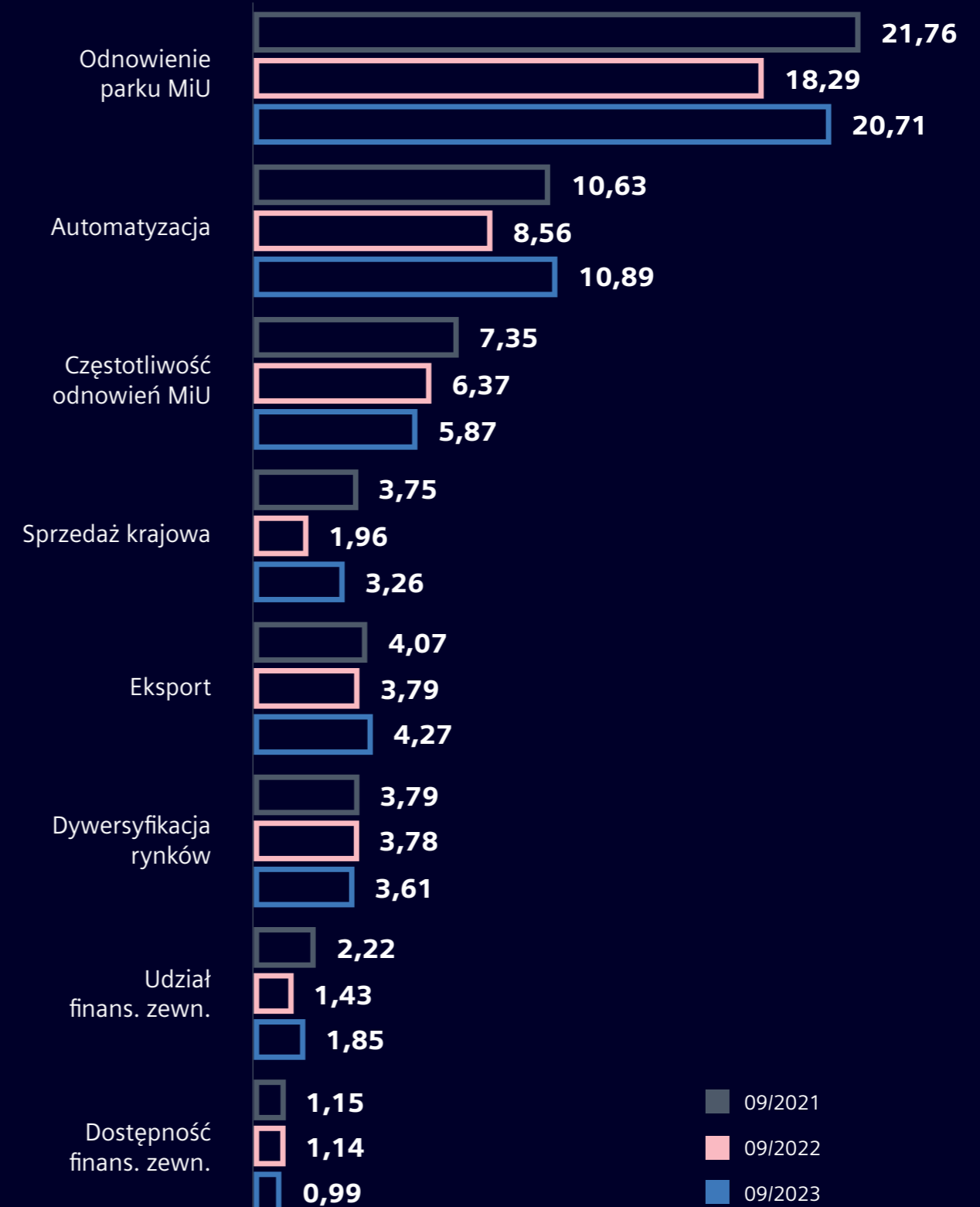
Sub-indeks dla branży przetwórstwa tworzyw sztucznych
Co drugi przedsiębiorca planuje w nadchodzących miesiącach zwiększyć nakłady na odnowienia parku MiU

Sub-indeks dla branży przetwórstwa tworzyw sztucznych wzrósł o ponad 6 pkt w porównaniu z rokiem ubiegłym i wynosi obecnie 51,47 pkt. Wynik ten oznacza, że w najbliższych 12 miesiącach przedsiębiorstwa przetwarzające tworzywa sztuczne prawdopodobnie zwiększą swoją aktywność w zakresie ekspansji na nowe rynki.

Wpływ na taki wzrost miały większe nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń oraz automatyzację. Był to również efekt zmian w sprzedaży krajowej i zagranicznej.

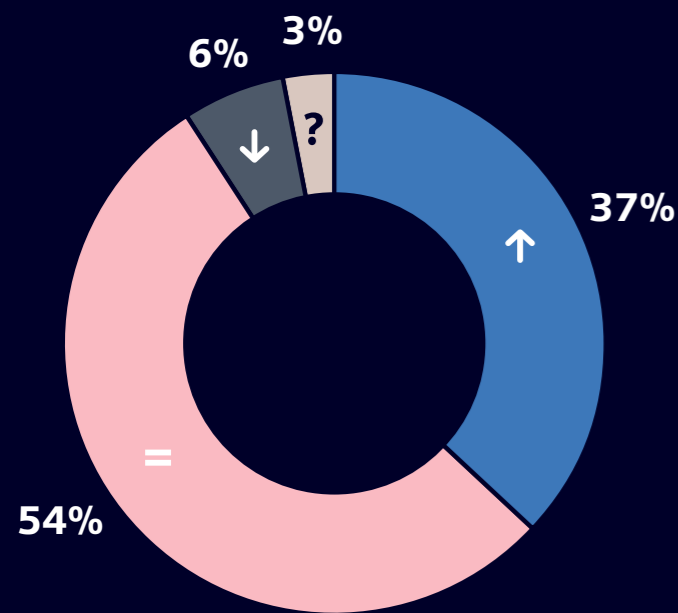
Porównanie wartości poszczególnych składowych sub-indeksu MiU

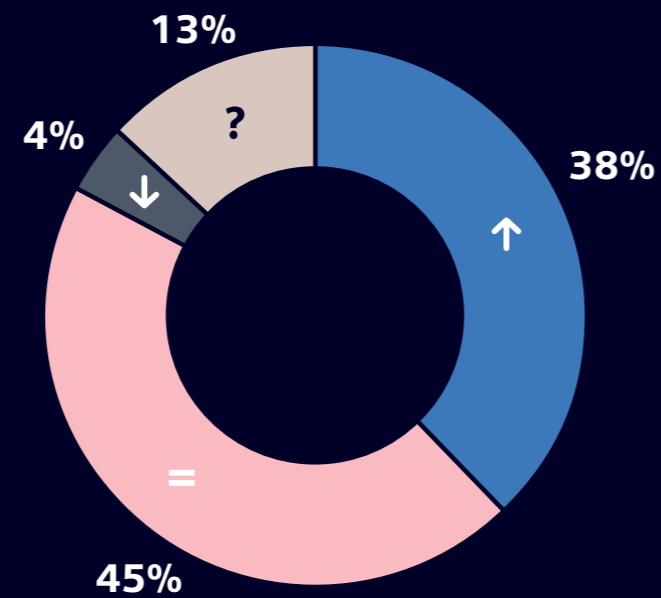
Samoocena konkurencyjności firm przetwarzających tworzywa sztuczne

Ogólne przygotowanie do konkurowania z perspektywy MiU

Aktualna ocena 2023

Prognoza 2024

Poprawiła się (jesteśmy lepiej przygotowani)

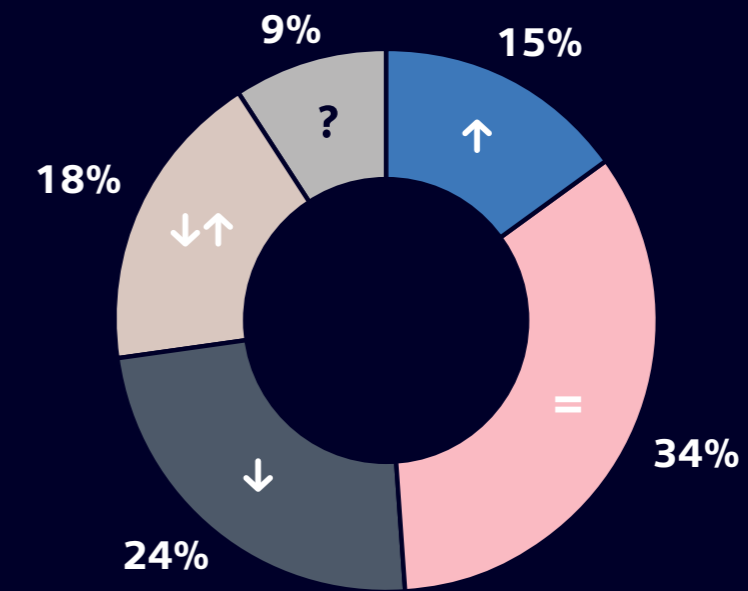
Bez zmian

Pogorszyła się

Trudno powiedzieć

O lepszym przygotowaniu do konkurowania z perspektywy posiadanego parku maszyn i urządzeń informuje 37 proc. przetwórców tworzyw sztucznych. To wynik wyższy o 8 pkt proc. w relacji do ubiegłorocznych prognoz. Podobny odsetek firm z branży (38 proc.) spodziewa się poprawy swojej zdolności do konkurowania w nadchodzących 12 miesiącach.

Przygotowanie do konkurowania w porównaniu z firmami zagranicznymi

Bardziej konkurencyjni (mamy lepsze, nowsze MiU niż parki zagraniczne)

Tak samo konkurencyjni (niczym nie odbiegamy, mamy tak samo dobre MiU)

Mniej konkurencyjni (mamy słabsze MiU, starsze)

To zależy (w jednym jesteśmy bardziej konkurencyjni, w innych mniej)

Nie wiem, trudno powiedzieć

15 proc. badanych uważa, że firmy z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych są dziś lepiej przygotowane do konkurowania w porównaniu do firm zagranicznych. Z kolei co czwarty jest zdania, że branża ma mniej wydajne i starsze MiU. W roku ubiegłym takiej odpowiedzi udzieliło 13 proc. ankietowanych. Co trzeci przedstawiciel branży ocenia natomiast, że polskie firmy przetwarzające tworzywa sztuczne w niczym nie odbiegają od zagranicznej konkurencji, a posiadane maszyny i urządzenia są tak samo dobre jak podmiotów zagranicznych.

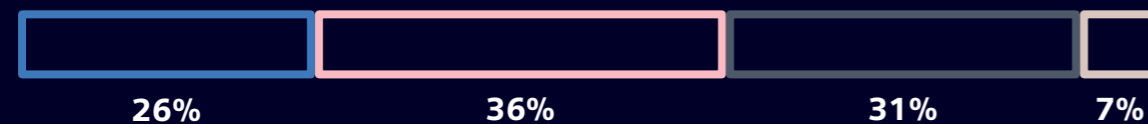

Sytuacja w obszarach budujących konkurencyjność

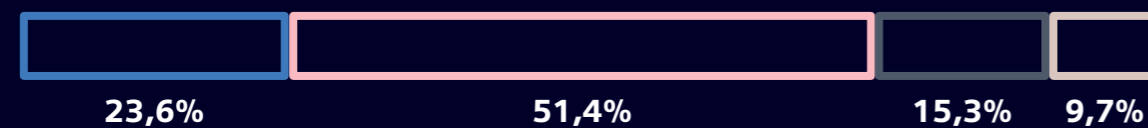
Obecnie 2023

Jak kształtują się poniższe obszary w relacji do minionego roku

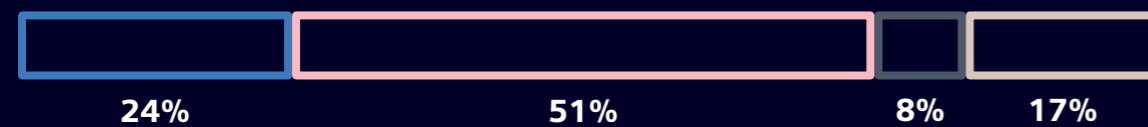
Sprzedaż krajowa

Eksport

Dywersyfikacja rynków/skala

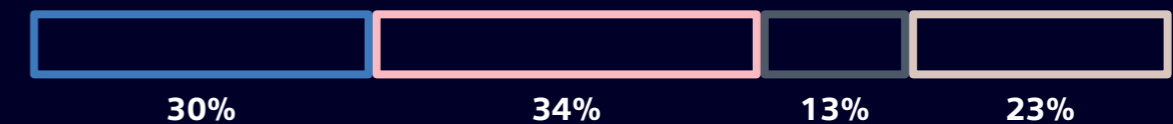

■ Poprawiła się ■ Bez zmian ■ Pogorszyła się ■ Brak danych

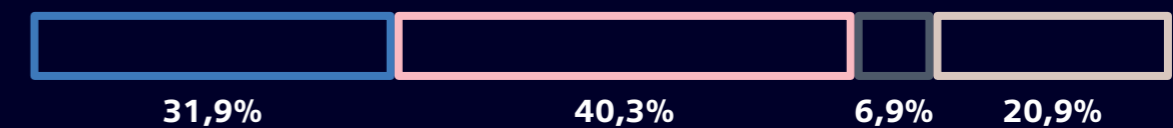
Prognoza 2024

Jak będą kształtować się poniższe obszary w nadchodzących 12 miesiącach

Sprzedaż krajowa

Eksport

■ Poprawi się ■ Bez zmian ■ Pogorszy się ■ Brak danych

26 proc. firm z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych informuje o wzrostach sprzedaży krajowej w minionych 12 miesiącach – jest to wynik o 10 pkt proc. lepszy od prognoz z września 2022. Jednocześnie 30 proc. przedsiębiorców spodziewa się kolejnych wzrostów w perspektywie nadchodzącego roku.

Jedna czwarta (23,6 proc.) przedsiębiorstw z branży potwierdza zwiększenie eksportu w ostatnich 12 miesiącach. Wynik ten jest zbliżony z ubiegłorocznymi prognozami – wtedy 26,2 proc. respondentów spodziewało się wyższej sprzedaży zagranicznej. Wzrost eksportu w przyszłości przewiduje dziś jeden na trzech (31,9 proc.) ankietowanych z tej branży.

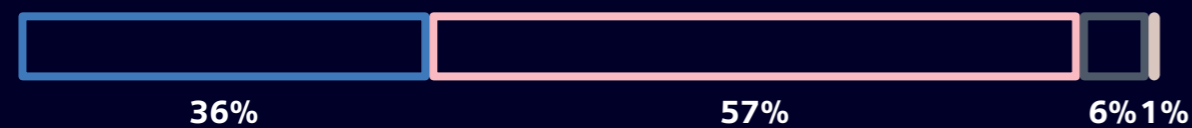

Sytuacja w obszarach budujących konkurencyjność

Obecnie 2023

Jak kształtują się poniższe obszary w relacji do minionego roku

Odnowienie parku

Automatyzacja

Udział finansowania zewnętrznego

Częstotliwość odnowień

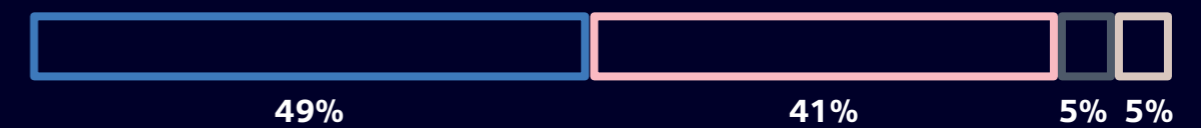
Dostępność finansowania zewnętrznego

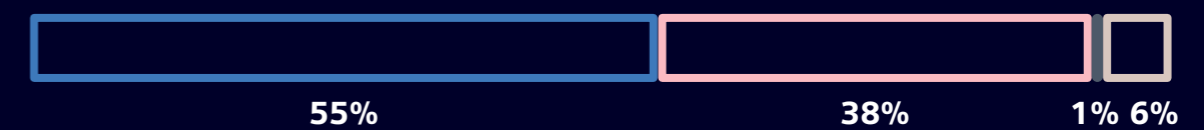
Prognoza 2024

Jak będą kształtować się poniższe obszary w nadchodzących 12 miesiącach

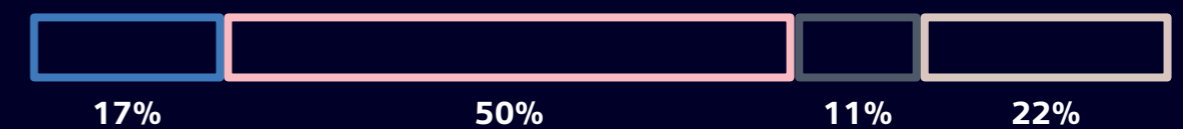
Odnowienie parku

Automatyzacja

Udział finansowania zewnętrznego

■ Poprawi się
 ■ Bez zmian
 ■ Pogorszy się
 ■ Brak danych

Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń zwiększyła jedna trzecia (36 proc.) badanych z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych, a 41 proc. respondentów podniosło poziom automatyzacji zakładów. W nadchodzących miesiącach wzrostu inwestycji w odnowienia parku maszyn i urządzeń spodziewa się 49 proc. przedsiębiorstw, natomiast zwiększenia poziomu automatyzacji 55 proc.

■ Poprawiła się
 ■ Bez zmian
 ■ Pogorszyła się
 ■ Brak danych

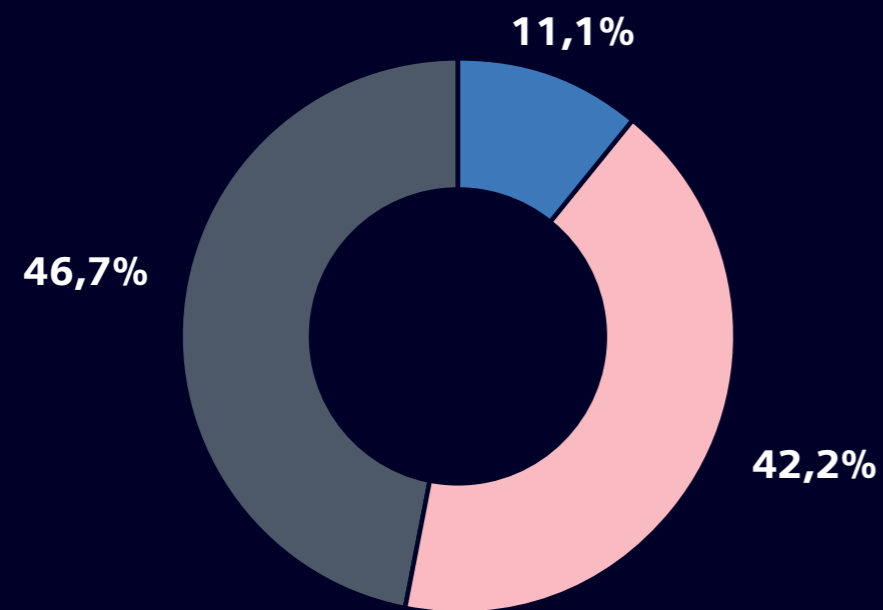

Aktualne postawy wobec finansowania oraz plany zakupowe

Źródła finansowania maszyn i urządzeń

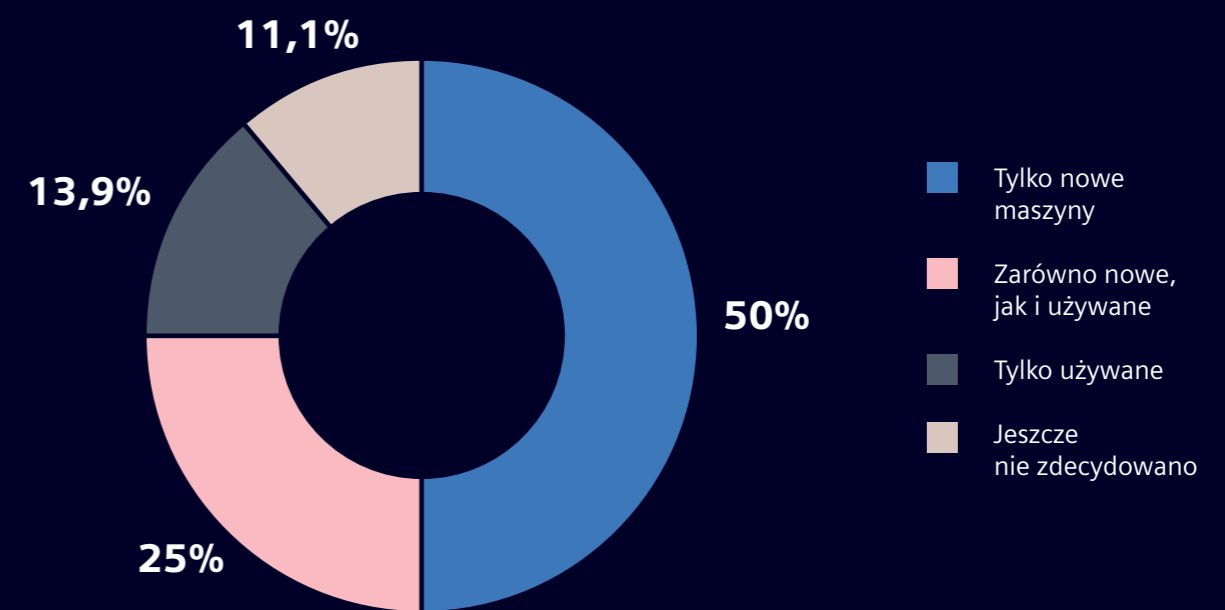
N=90, pominięto odpowiedzi odmowne

- Tylko finansowanie zewnętrzne
- Dywersyfikacja (i środki własne, i finansowanie zewnętrzne)
- Tylko środki własne

Inwestycje w maszyny nowe vs używane

N=36, firmy, które planują inwestycje w najbliższych 12 miesiącach

- Tylko nowe maszyny
- Zarówno nowe, jak i używane
- Tylko używane
- Jeszcze nie zdecydowano

Ponad połowa (53,3 proc.) firm z branży wykorzystuje środki zewnętrzne realizując inwestycje w maszyny i urządzenia. 42,2 proc. dywersyfikuje źródła finansowania, łącząc środki własne z zewnętrznymi, a 11,1 proc. korzysta wyłącznie z finansowania zewnętrznego.

W nadchodzących 12 miesiącach inwestycje w maszyny i urządzenia planuje 36 proc. firm przetwarzających tworzywa sztuczne. Mniej przedsiębiorców niż przed rokiem deklaruje, że chce kupić przede wszystkim nowe maszyny i urządzenia (50 proc. w porównaniu do 64,7 proc.).

Podsumowanie

Sub-indeks dla branży przetwórstwa tworzyw sztucznych wzrósł o ponad 6 pkt w porównaniu z rokiem ubiegłym i wynosi obecnie 51,47 pkt. Wynik ten oznacza, że w najbliższych 12 miesiącach przedsiębiorstwa przetwarzające tworzywa sztuczne prawdopodobnie zwiększą swoją aktywność w zakresie ekspansji na nowe rynki. Wpływ na taki wzrost miały większe nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń oraz automatyzację. Był to również efekt zmian w sprzedaży krajowej i zagranicznej.

O lepszym przygotowaniu do konkurowania z perspektywy posiadanego parku maszyn i urządzeń informuje 37 proc. firm z branży. To wynik wyższy o 8 pkt proc. w relacji do ubiegłorocznych prognoz. Podobny odsetek przedsiębiorców (38 proc.) spodziewa się poprawy swojej zdolności do konkurowania w nadchodzących 12 miesiącach.

15 proc. badanych uważa, że firmy z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych są dziś lepiej przygotowane do konkurowania w porównaniu do firm zagranicznych. Z kolei co czwarty jest zdania, że branża ma mniej wydajne i starsze MiU. W roku ubiegłym takiej odpowiedzi udzieliło 13 proc. ankietowanych. Co trzeci przedstawiciel branży ocenia natomiast, że polskie firmy przetwarzające tworzywa sztuczne w niczym nie odbiegają od zagranicznej konkurencji, a posiadane maszyny i urządzenia są tak samo dobre jak podmiotów zagranicznych.

26 proc. przedsiębiorców z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych informuje o wzrostach sprzedaży krajowej w minionych 12 miesiącach – jest to wynik o 10 pkt proc. lepszy od prognoz z września 2022. Jednocześnie 30 proc. spodziewa się kolejnych wzrostów w perspektywie nadchodzącego roku.

Jedna czwarta (23,6 proc.) badanych potwierdza zwiększenie eksportu w ostatnich 12 miesiącach. Wynik ten jest zbliżony z ubiegłorocznymi prognozami – wtedy 26,2 proc. respondentów spodziewało się wyższej sprzedaży zagranicznej. Wzrost eksportu w przyszłości przewiduje dziś jeden na trzech (31,9 proc.) ankietowanych.

Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy nakłady na odnowienia parku maszyn i urządzeń zwiększyła jedna trzecia (36 proc.) firm z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych, a 41 proc. podniosło poziom automatyzacji zakładów. W nadchodzących miesiącach wzrostu inwestycji w odnowienia parku MiU spodziewa się 49 proc., natomiast zwiększenia poziomu automatyzacji 55 proc.

Ponad połowa (53,3 proc.) producentów przetwarzających tworzywa sztuczne wykorzystuje środki zewnętrzne realizując inwestycje w maszyny i urządzenia. 42,2 proc. dywersyfikuje źródła finansowania, łącząc środki własne z zewnętrznymi, a 11,1 proc. korzysta wyłącznie z finansowania zewnętrznego.

W nadchodzących 12 miesiącach inwestycje w maszyny i urządzenia planuje 36 proc. firm z branży. Mniej przedsiębiorców niż przed rokiem deklaruje, że chce kupić przede wszystkim nowe maszyny i urządzenia (50 proc. w porównaniu do 64,7 proc.).

Komentarz eksperta

Robert Szyman

Dyrektor Generalny
Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych

Przemysł przetwórstwa tworzyw sztucznych jest bardzo rozproszony, z dużym udziałem przedsiębiorstw MŚP, sięgającym 80 proc. Nie jest to specyfika wyłącznie krajowa. W Unii Europejskiej jest podobnie – tam odsetek ten wynosi około 70 proc. W całej UE szacuje się, że jest ok. 50 tys. przedsiębiorstw przetwarzających tworzywa sztuczne, które zatrudniają łącznie 1,5 mln osób (źródło: PlasticsEurope). Oznacza to, że w przeciętnej firmie przetwarzającej tworzywa sztuczne na terenie Unii pracuje około 30 osób. W Polsce w branży zatrudnionych jest ok. 180 tys. osób, a jej obroty sięgają około 89 mld złotych (źródło: Eurostat). Warto dodać, że przetwórcy tworzyw sztucznych dostarczają wyroby dla wielu różnych segmentów rynku. Największy udział mają tu opakowania – około 40 proc., następnie wyroby dla budownictwa – 20 proc., kolejne to sektor motoryzacji, elektroniki i AGD, farmaceutyczny, ogrodniczy, rolniczy, itd. Dlatego też tak ważna jest kondycja i rozwój całego przemysłu, który niejako determinuje w znacznej części rozwój branży przetwórstwa tworzyw sztucznych.

Jak wynika z tegorocznego badania Index MiU przedsiębiorcy z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych są dziś w lepszej kondycji do podejmowania rynkowej rywalizacji w relacji do poprzedniego badania. Sub-indeks dla tej branży wzrósł o 6,15 pkt i w 2023 roku wynosi 51,47 pkt. Jest to dobry wynik, na który wpłynęły przede wszystkim wzrosty w obszarach nakładów na odnowienie parku MiU i automatyzację. Czy w przyszłym roku sytuacja będzie się kształtować podobnie? Przedsiębiorcy z branży mają nadzieję, że tak, jednak trzeba pamiętać, że przyszłe otoczenie, w jakim będą funkcjonować uzależnione jest od wielu czynników.

Na branżę przetwórstwa tworzyw sztucznych wpływają obecnie niewątpliwie ceny i dostępność

surowców oraz popyt na produkty z tworzyw na rynku wewnętrznym i UE. Największy udział w zużyciu surowców mają polietyleny HDPE i LDPE, następnie polipropylen PP, PVC i polistyren. W związku z tym, że produkcja krajowa nie zaspokaja potrzeb przemysłu, część z nich jest importowana. Wojna w Ukrainie spowodowała zawirowania na tym polu w segmencie PP ze względu na duży udział importu tego polimeru (według Eurostatu ok. 20 proc. zapotrzebowania krajowego). Surowiec importowany pochodził głównie z Rosji. PP to część opakowań, produktów B&C i motoryzacji. Tutaj ceny surowca gwałtownie wzrosły – nawet o 100 proc. W pozostałych segmentach udział importu był niewielki. Produkcja tworzyw sztucznych w kraju jest mniejsza niż popyt, w związku z tym przetwórców zasila także import. Oprócz wspomnianego PP pozostałe surowce są importowane głównie z Niemiec, Belgii i Holandii.

Kondycja branży przetwórstwa tworzyw sztucznych w Polsce to także pokłosie sytuacji w całej gospodarce krajowej oraz w UE, która jest naszym głównym i zdecydowanie dominującym odbiorcą w sprzedaży zagranicznej. Klimat geopolityczny odgrywa tu kluczową rolę. Z pewnością zaostrzające się przepisy UE w odniesieniu do tworzyw sztucznych też mają na to wpływ. Najważniejszy koszt to surowce, których ceny uzależnione są od cen ropy naftowej. Wobec ustabilizowania się ceny ropy po kryzysie wywołanym wojną w Ukrainie ceny surowców powróciły do poziomu sprzed kryzysu. Niewątpliwie rosnące ceny energii, a zwłaszcza różnego rodzaju narzędzia ochrony przemysłu w poszczególnych krajach UE, mogą spowodować zakłócenia warunków konkurencyjnych dla krajowych przedsiębiorców. Na przykład w sytuacji zaistnienia takiej ochrony dla przetwórców w części krajów UE przy jej braku w Polsce, może to wpłynąć na zmianę kosztów produkcji. Ryzyko nie jest zbyt duże wobec ograniczonego udziału w całości kosztów produkcji. Jednakże już w przypadku

Komentarz eksperta

recyklerów, gdzie energia ma wyższy udział w koszcie produkcji, jest to istotne.

Dodatkowo w dłuższym już okresie istotny wpływ będą miały regulacje UE wynikające z idei zrównoważonego rozwoju, których podstawą jest Rozszerzona Odpowiedzialność Producenta. Regulacje ograniczające użycie jednorazowych opakowań i produktów jednorazowych na rzecz wielorazowych wpłyną na osłabienie trendu wzrostu. Planowane obowiązkowe poziomy użycia opakowań wielorazowych wpłyną także w dłuższej perspektywie na osłabienie trendu wzrostu. Należy podkreślić, że branża przetwórstwa tworzyw sztucznych odznaczała się do tej pory wyższą dynamiką wzrostu sprzedaży niż całe przetwórstwo przemysłowe w Polsce – w poprzedniej dekadzie była wyższa o 8 proc. od ogółu przetwórstwa przemysłowego (źródło: GUS). Było to wynikiem silnego wzrostu sprzedaży eksportowej, który między 2010 a 2020 wzrósł 2,5-krotnie. Właśnie dlatego sytuacja gospodarcza zwłaszcza w UE może tu odgrywać bardzo ważną rolę.

Warto podkreślić, że najważniejsze branże powiązane z przetwórstwem tworzyw sztucznych, czyli produkcja żywności, produkcja E&E czy motoryzacja mają dobrą dynamikę wzrostu napędzającą krajowy popyt na produkty z tworzywa sztucznego (osłabienie wzrostu zauważamy na rynku budowlanym, jednak stale rosnąca sprzedaż eksportowa pokrywa ewentualne niedobory popytu rynku krajowego). Przychody ze sprzedaży rosną w branży nieprzerwanie od II kwartału 2020 roku, a za tym także rentowność, która osiągnęła 9 proc. (źródło: GUS). Tempo rozwoju branży w Polsce mierzone wzrostem produkcji sprzedanej przekracza tempo krajów UE i osiągnęło ponad 60 proc. w 2022 roku. Kondycja branży jest dobra pomimo czynników hamujących rozwój takich jak wymienione ceny energii oraz regulacje UE.

07

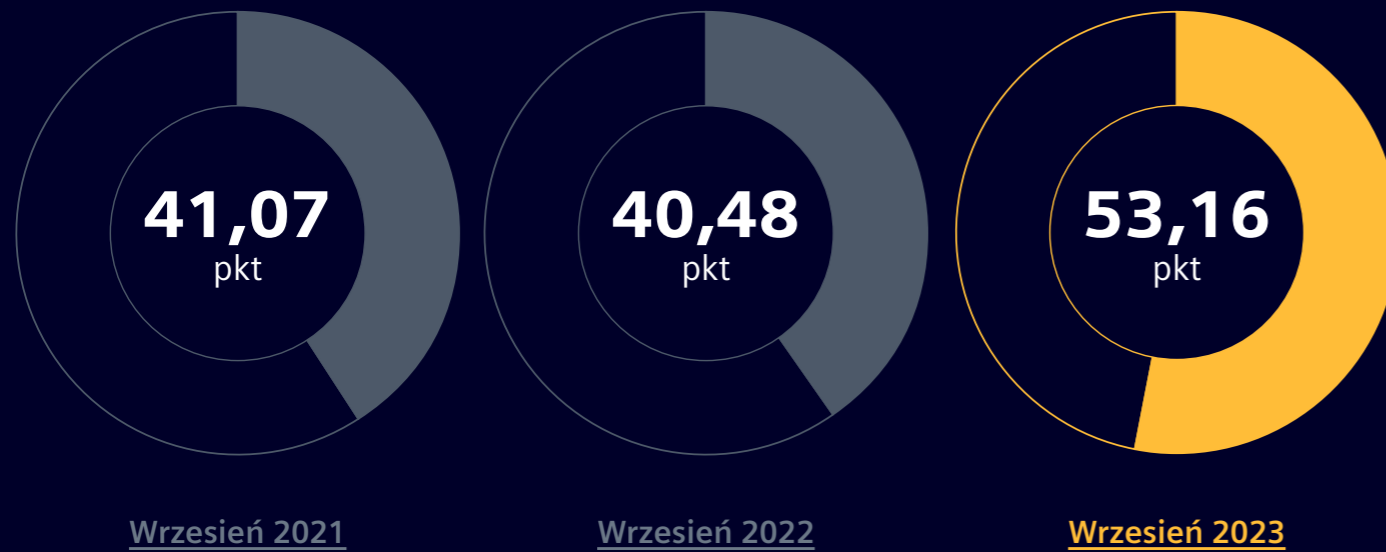
BRANŻA
SPOŻYWCZA

Branża spożywcza – wyniki sub-indeksu

Sub-indeks dla branży spożywczej

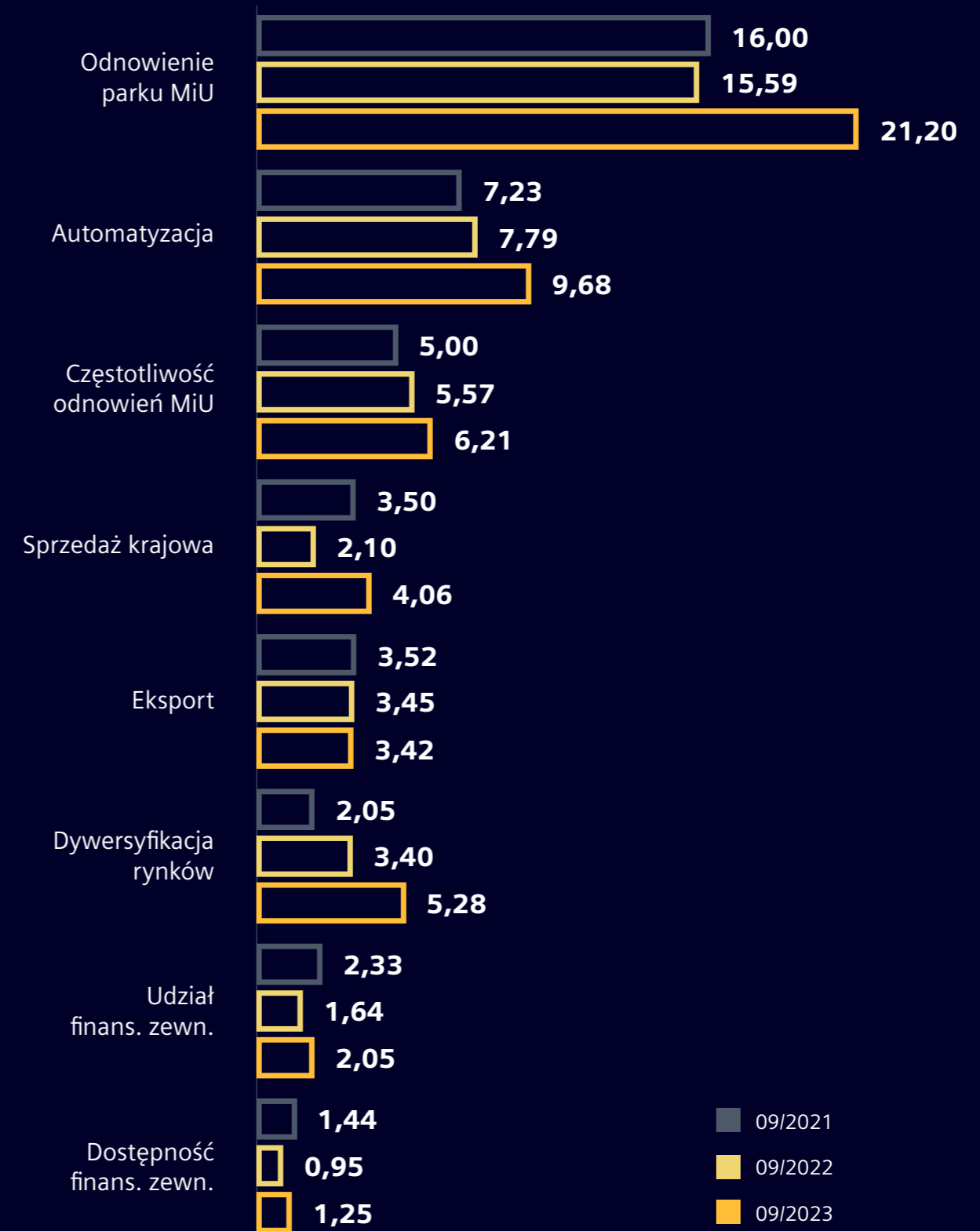
Branża notuje najwyższy wzrost zdolności do konkurowania

Sub-indeks dla branży spożywczej wynosi aktualnie 53,16 pkt i jest o 12,68 pkt wyższy od ubiegłorocznego odczytu. Jest to najwyższa zmiana wartości wskaźnika rok do roku, która spowodowana jest przede wszystkim wzrostem nakładów na odnowienia parku maszyn i urządzeń oraz poziom automatyzacji. Wpływ na tegoroczny wynik miały także zmiany w sprzedaży krajowej oraz większa dywersyfikacja rynków zbytu.

Tegoroczny odczyt sub-indeksu oznacza, że w nadchodzących 12 miesiącach można spodziewać się znacząco wyższej zdolności przetwórców do konkurowania, wzrostu możliwości ekspansji na nowe rynki, a także niższego ryzyka dla sektorów, które ściśle z nimi współpracują.

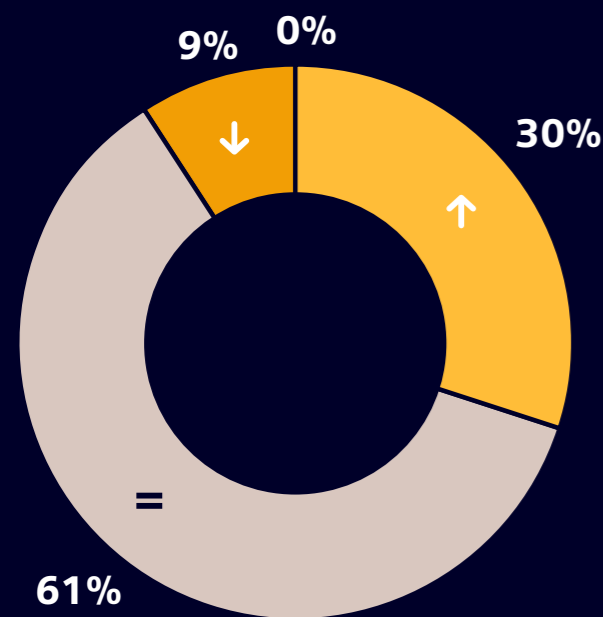
Porównanie wartości poszczególnych składowych sub-indeksu MiU

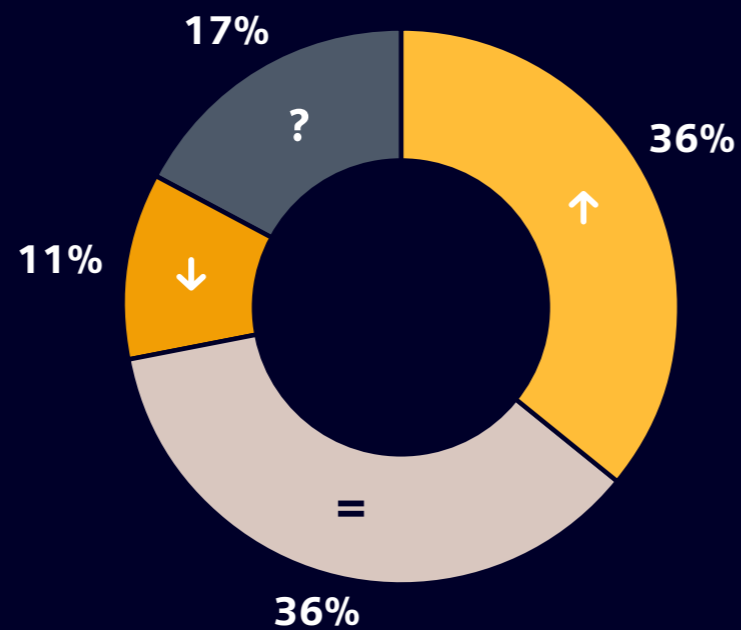
Samoocena konkurencyjności firm spożywczych

Ogólne przygotowanie do konkurencji z perspektywy MiU

Aktualna ocena 2023

Prognoza 2024

Poprawiła się (jesteśmy lepiej przygotowani)

Bez zmian

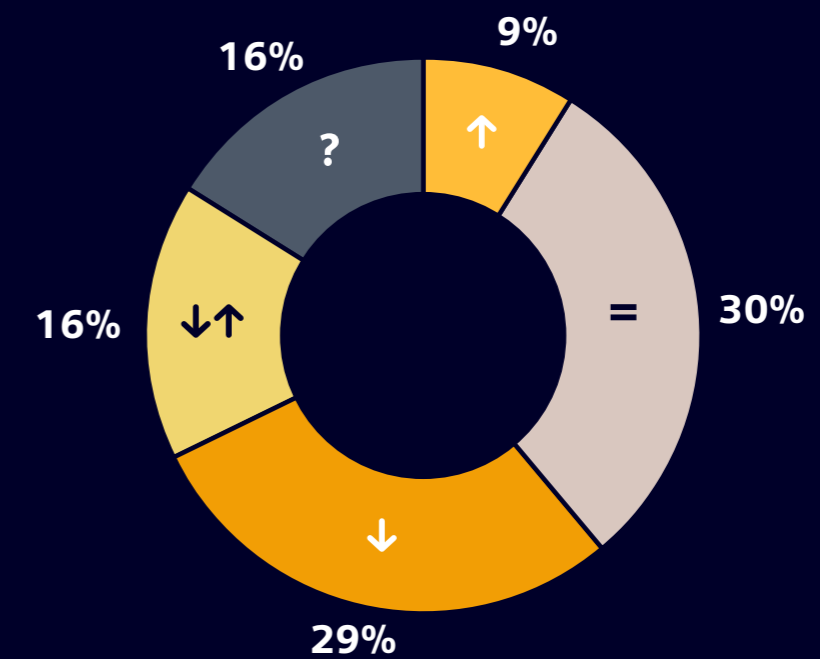
Pogorszyła się

Trudno powiedzieć

Prawie co trzeci (30 proc.) przedstawiciel branży spożywczej deklaruje, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprawiło się jego przygotowanie do konkurencji z perspektywy posiadanego parku MiU, a co jedenasty (9 proc.) jest odmiennego zdania.

36 proc. firm z branży prognozuje, że w nadchodzącym czasie poprawi się ich zdolność do konkurencji. Z kolei 11 proc. przewiduje, że ich kondycja do podejmowania rynkowej rywalizacji pogorszy się.

Przygotowanie do konkurencji w porównaniu z firmami zagranicznymi

Bardziej konkurencyjni (mamy lepsze, nowsze MiU niż parki zagraniczne)

Tak samo konkurencyjni (niczym nie odbiegamy, mamy tak samo dobre MiU)

Mniej konkurencyjni (mamy słabsze MiU, starsze)

To zależy (w jednym jesteśmy bardziej konkurencyjni, w innych mniej)

Nie wiem, trudno powiedzieć

9 proc. ankietowanych jest zdania, że branża spożywcza ma lepsze i nowsze parki MiU niż firmy zagraniczne. Rok temu takiej odpowiedzi udzieliło 12 proc. respondentów. Jednocześnie 29 proc., czyli taki sam odsetek jak w roku ubiegłym, uważa, że parki MiU polskich firm spożywczych są mniej wydajne i starsze, co przekłada się na niższą konkurencyjność tej branży.

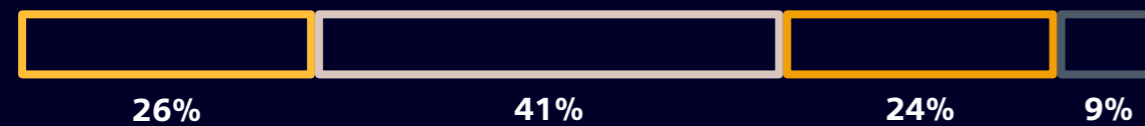

Sytuacja w obszarach budujących konkurencyjność

Obecnie 2023

Jak kształtują się poniższe obszary w relacji do minionego roku

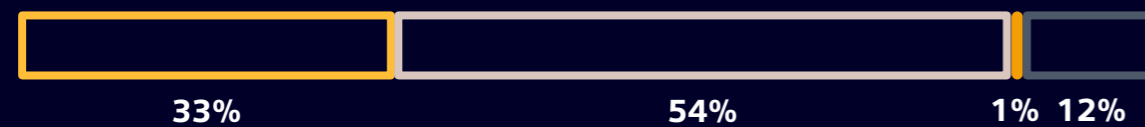
Sprzedaż krajowa

Eksport

Dywersyfikacja rynków/skala

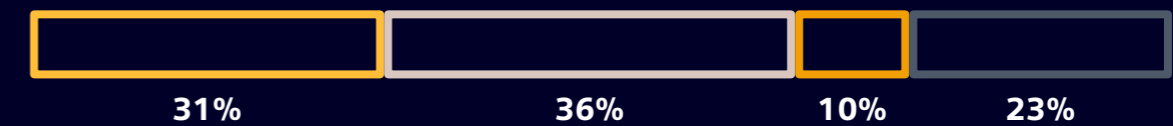
■ Poprawiła się ■ Bez zmian ■ Pogorszyła się ■ Brak danych

Co czwarty (26 proc.) przedsiębiorca z branży spożywczej odnotował w ostatnich 12 miesiącach wyższą sprzedaż krajową – w roku ubiegłym wzrosty w tym obszarze prognozowało 22 proc. badanych. Z kolei w najbliższym czasie wyższej sprzedaży krajowej spodziewa się jedna trzecia (31 proc.) ankietowanych.

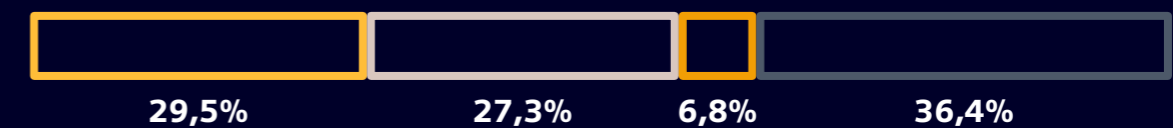
Prognoza 2024

Jak będą kształtować się poniższe obszary w nadchodzących 12 miesiącach

Sprzedaż krajowa

Eksport

■ Poprawi się ■ Bez zmian ■ Pogorszy się ■ Brak danych

Obecnie co szósty (15,9 proc.) przedsiębiorca z branży spożywczej informuje o wzroście eksportu. Oznacza to, że nie zrealizowały się prognozy firm – w roku ubiegłym zwiększenie sprzedaży zagranicznej przewidywało 25,6 proc. badanych. Aktualnie niemal co trzeci respondent spodziewa się wzrostów w tym obszarze w nadchodzących 12 miesiącach.

Sytuacja w obszarach budujących konkurencyjność

Obecnie 2023

Jak kształtują się poniższe obszary w relacji do minionego roku

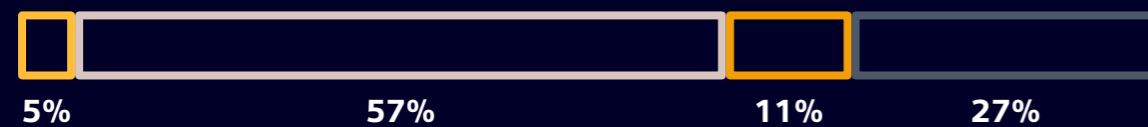
Odnowienie parku

Automatyzacja

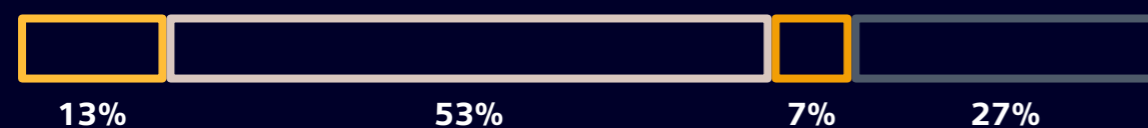
Udział finansowania zewnętrznego

Częstotliwość odnowień

Dostępność finansowania zewnętrznego

■ Poprawiła się ■ Bez zmian ■ Pogorszyła się ■ Brak danych

Prognoza 2024

Jak będą kształtować się poniższe obszary w nadchodzących 12 miesiącach

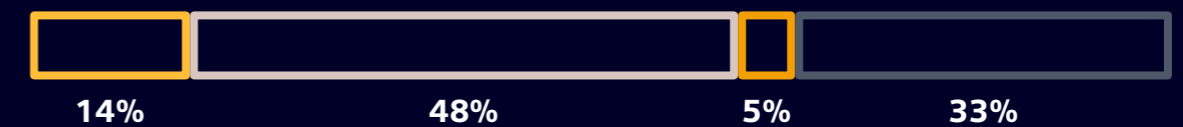
Odnowienie parku

Automatyzacja

Udział finansowania zewnętrznego

■ Poprawi się ■ Bez zmian ■ Pogorszy się ■ Brak danych

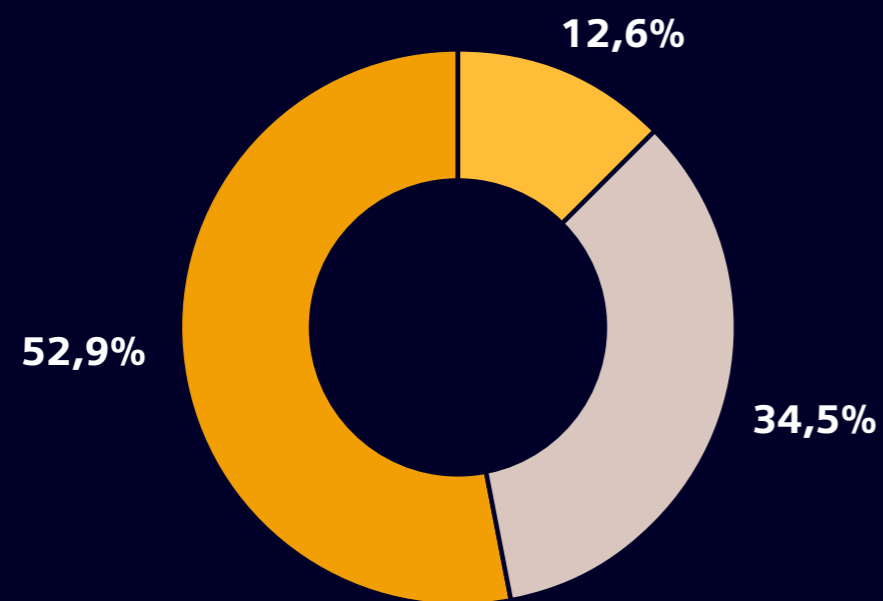
W ostatnich 12 miesiącach nakłady na odnowienia parku MiU zwiększyło 37 proc. firm z branży spożywczej. To więcej niż planowało w roku ubiegłym – wówczas było to 28 proc. badanych. Co trzeci ankietowany (35 proc.) prognozuje zwiększenie nakładów na odnowienia parku MiU w najbliższej przyszłości.

Zgodnie z ubiegłorocznymi przewidywaniami, w minionych 12 miesiącach poziom automatyzacji zwiększyło 25 proc. przedsiębiorstw. W przyszłości inwestować w ten obszar planuje 35 proc. firm.

Aktualne postawy wobec finansowania oraz plany zakupowe

Źródła finansowania maszyn i urządzeń

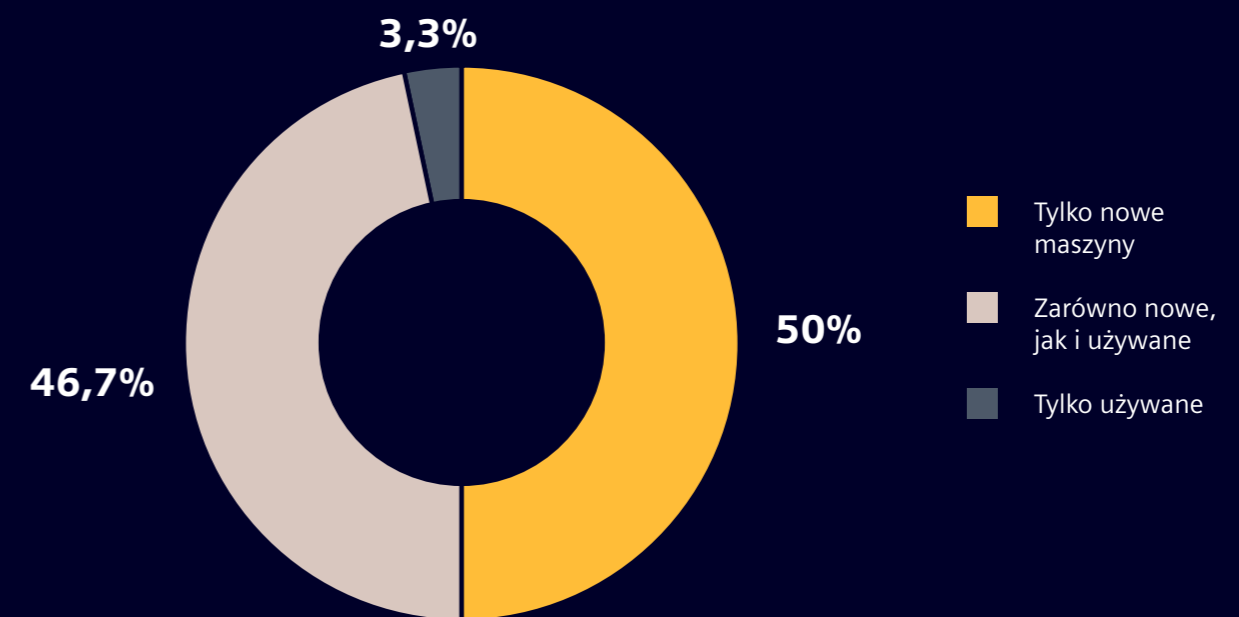
N=87, pominięto odpowiedzi odmowne

- Tylko finansowanie zewnętrzne
- Dywersyfikacja (i środki własne, i finansowanie zewnętrzne)
- Tylko środki własne

Inwestycje w maszyny nowe vs używane

N=30, firmy, które planują inwestycje w najbliższych 12 miesiącach

- 47,1 proc. firm spożywczych realizuje inwestycje w maszyny i urządzenia wykorzystując środki zewnętrzne. Ponad 34 proc. przedsiębiorców dywersyfikuje źródła finansowania, łącząc finansowanie zewnętrzne ze środkami własnymi – to zmiana o 10 pkt proc. w relacji do ubiegłorocznego badania (wówczas 44,6 proc.). Z kolei 12,6 proc. przedstawicieli tej branży korzysta wyłącznie ze środków pozyskanych od podmiotów zewnętrznych.

Podsumowanie

Sub-indeks dla branży spożywczej wynosi aktualnie 53,16 pkt i jest o 12,68 pkt wyższy od ubiegłorocznego odczytu. Jest to najwyższa zmiana wartości wskaźnika rok do roku, która spowodowana jest przede wszystkim wzrostem nakładów na odnowienia parku maszyn i urządzeń oraz poziom automatyzacji. Wpływ na tegoroczny wynik miały także zmiany w sprzedaży krajowej oraz większa dywersyfikacja rynków zbytu.

Tegoroczny odczyt sub-indeksu oznacza, że w nadchodzących 12 miesiącach można spodziewać się znacząco wyższej zdolności przetwórców do konkutowania, wzrostu możliwości ekspansji na nowe rynki, a także niższego ryzyka dla sektorów, które ściśle z nimi współpracują.

Prawie co trzeci (30 proc.) przedstawiciel branży spożywczej deklaruje, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprawiło się jego przygotowanie do konkutowania z perspektywy posiadanego parku MiU, a co jedenasty (9 proc.) jest odmiennego zdania.

36 proc. firm prognozuje, że w nadchodzącym czasie poprawi się ich zdolność do konkutowania. Z kolei 11 proc. przewiduje, że ich kondycja do podejmowania rynkowej rywalizacji pogorszy się.

9 proc. ankietowanych jest zdania, że branża spożywcza ma lepsze i nowsze parki MiU niż firmy zagraniczne. Rok temu takiej odpowiedzi udzieliło 12 proc. respondentów. Jednocześnie 29 proc., czyli taki sam odsetek jak w roku ubiegłym, uważa, że parki MiU polskich firm spożywczych są mniej wydajne i starsze, co przekłada się na niższą konkurencyjność firm z branży.

Co czwarty (26 proc.) przedsiębiorca z branży spożywczej odnotował w ostatnich 12 miesiącach wyższą sprzedaż krajową – w roku ubiegłym wzrosty w tym obszarze prognozowało 22 proc. badanych. W najbliższym czasie zwiększenia sprzedaży krajowej spodziewa się jedna trzecia (31 proc.) ankietowanych.

Obecnie jedynie co szósty (15,9 proc.) przedstawiciel branży informuje o wzroście eksportu. Oznacza to, że nie zrealizowały się prognozy firm – w roku ubiegłym zwiększenie sprzedaży zagranicznej przewidywało 25,6 proc. badanych. Aktualnie niemal co trzeci respondent spodziewa się wzrostów w tym obszarze w nadchodzącym czasie.

W ostatnich 12 miesiącach nakłady na odnowienia parku MiU zwiększyło 37 proc. firm. To więcej niż planowało w roku ubiegłym – wówczas było to 28 proc. badanych. Co trzeci ankietowany (35 proc.) prognozuje zwiększenie nakładów na odnowienia parku MiU w najbliższej przyszłości.

Zgodnie z ubiegłorocznymi przewidywaniami w ostatnich 12 miesiącach poziom automatyzacji zwiększyło 25 proc. przedsiębiorstw. W przyszłości inwestować w ten obszar planuje 35 proc. firm.

47,1 proc. firm spożywczych realizuje inwestycje w maszyny i urządzenia wykorzystując środki zewnętrzne. Ponad 34 proc. przedsiębiorców dywersyfikuje źródła finansowania, łącząc finansowanie zewnętrzne ze środkami własnymi – to zmiana o 10 pkt proc. w relacji do ubiegłorocznego badania (wówczas 44,6 proc.). Z kolei 12,6 proc. przedstawicieli tej branży korzysta wyłącznie ze środków pozyskanych od podmiotów zewnętrznych.

Komentarz eksperta

Kacper Olejniczak

Ekspert
Polski Związek Pracodawców Przemysłu Spożywczego

Raport Index MiU 2023 jest bardzo interesującym dokumentem, niezwykle istotnym dla branży spożywczej. Indeks stworzony na potrzeby raportu jest rozwiązaniem pozwalającym ocenić konkurencyjność, która jest podstawą rozwoju i ekspansji biznesu. Konkurencyjność w biznesie stale się zmienia. Przyszłość będzie polegać na konkurowaniu technologią. Raport pozwala na wgląd m.in. w to jak biznes postrzega automatyzację procesów produkcji, jak finansowane są innowacje, czy jak często są odnawiane parki maszyn.

Obecnie producenci na rynku spożywczym zmagają się z wieloma wyzwaniami. Dalsza wysoka inflacja, wysokie ceny energii i surowców, odpływ pracowników, reagowanie na zmienne trendy konsumenckie – wszystko to ma istotny wpływ w kontekście konkurencyjności, dlatego tak istotne jest jej mierzenie. Pomaga to firmom podejmować decyzje inwestycyjne, które mogą zwiększać zdolność do ekspansji.

Aktualny odczyt sub-indeksu dla branży spożywczej pokazuje, że funkcjonujący dotychczas trend spadkowy gwałtownie się odwrócił. Pierwsza edycja badania w marcu 2020 wskazywała na wynik 50,29 pkt, kolejna we wrześniu 2020 na 48,76 pkt, we wrześniu 2021 na 41,07 pkt, z kolei we wrześniu ubiegłego roku na 40,48 pkt.

Obecna wartość sub-indeksu dla branży spożywczej wynosi 53,16 pkt, czyli o 12,68 pkt więcej w relacji do ubiegłorocznego pomiaru. Wzrost odnowień parku na przestrzeni minionych 12 miesięcy deklaruje obecnie 37 proc. respondentów, a wzrost dywersyfikacji rynków 33 proc. W wynikach raportu można zaobserwować pojawiający się optymizm w branży. Dla większości

respondentów ogólna sytuacja branży w 2023 roku była stabilna pod względem konkurencyjności (61 proc.). Natomiast w prognozie na kolejny rok widać wzrost nastrojów pozytywnych (36 proc.). Co prawda 17 proc. ankietowanych nie ma zdania w tym przypadku, może to być jednak kwestia niepewności związanej z tym jak rozwiąże się sytuacja z importem produktów rolnych z Ukrainy i kiedy zakończy się wojna. Pomimo przebijającego się optymizmu tylko 9 proc. respondentów uważa, że firmy krajowe są lepsze pod względem konkurencyjności od firm zagranicznych, a 29 proc. uważa, że są mniej konkurencyjne.

Ta dana jest ciekawa w kontekście wzrostu odnowień parku maszyn. Obecnie 37 proc. respondentów uważa, że w relacji do zeszłego roku wzrosły ich nakłady na ten obszar, a kolejne wzrosty w roku 2024 prognozuje 35 proc. Być może złe postrzeganie konkurencyjności w stosunku do firm zagranicznych jest czynnikiem skłaniającym do inwestowania w parki maszyn. Jako źródła finansowania respondenci w dużej mierze wskazują na środki własne (52,9 proc.). Niższy udział finansowania zewnętrznego jest wynikiem ciągle wysokich kosztów uzyskania kredytowania w związku z polityką monetarną Narodowego Banku Polskiego. Chociaż i w tym przypadku widać pewne zmiany w związku z obniżką stóp procentowych.

Wydaje się, że polscy przedsiębiorcy powoli przyzwyczajają się do dynamicznej sytuacji w polityce międzynarodowej i rozpoczynają inwestycje tym samym wzmacniając swoją konkurencyjność. Cieszy fakt, że pomimo dalszej wysokiej inflacji i trwającej wojny w Ukrainie obserwujemy znaczący wzrost sub-indeksu dla branży spożywczej.

08

WYZWANIA I PRZEWAGI
KONKURENCYJNE

Wyzwania, z którymi będą się mierzyć przedstawiciele wybranych branż w nadchodzących 12 miesiącach

Wśród najważniejszych wyzwań, z którymi mierzyć się będą przedstawiciele badanych branż w nadchodzących 12 miesiącach, ankietowani wymieniali utrzymanie jakości produktów (26,7 proc.) oraz wysoką inflację (25,7 proc.). Co piąty (19,3 proc.) wskazał utrzymanie płynności finansowej, a co szósty zwiększenie liczby zleceń (17,3 proc.) i braki kadrowe (15 proc.). Ponadto 12,7 proc. respondentów wymieniło zmodernizowanie zakładu, a 10 proc. automatyzację produkcji oraz obniżanie jej energochłonności.

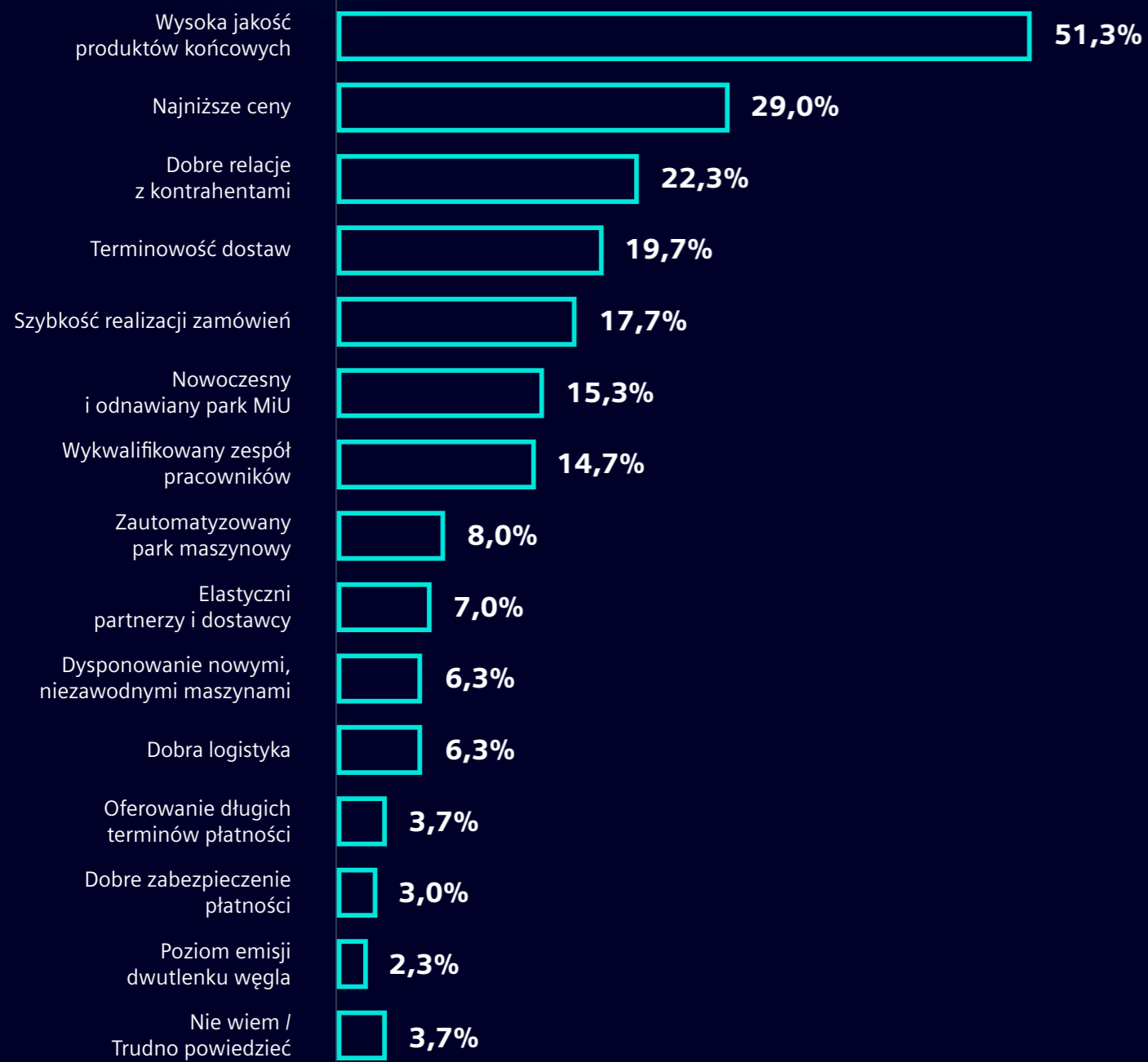
Dla przedstawicieli branży obróbki metali najistotniejszymi wyzwaniami, z którymi mierzyć się będą w najbliższym czasie, aby utrzymać lub zwiększyć konkurencyjność zakładu, są wysoka inflacja oraz utrzymanie płynności i przychodów (po 23 proc. wskazań). Ponadto co piąty ankietowany z tej branży wskazywał utrzymanie wysokiej jakości produktów (20 proc. – najmniej w porównaniu do innych branż). Taki sam odsetek badanych wspomniał o brakach kadrowych.

Co piąty przedsiębiorca przetwarzający tworzywa sztuczne uważa, że wyzwaniem dla jego firmy będzie zmodernizowanie zakładu (21 proc. – najwięcej w porównaniu do innych branż). Respondenci z tej branży częściej niż pozostali badani wymieniali również automatyzowanie produkcji (16 proc.).

Z kolei przedsiębiorcy z branży spożywczej wśród największych wyzwań wskazywali utrzymanie jakości produktów (34 proc. – najwięcej w porównaniu z innymi branżami) i wysoką inflację (28 proc.). Firmy te częściej niż inne wymieniały również ceny surowców (15 proc.), a rzadziej braki kadrowe (8 proc.).

Przewagi konkurencyjne

Ankietowani pytani o to, co jest obecnie ważne, by osiągnąć przewagę nad konkurencją, nie tylko w kraju, lecz także zagranicą, najczęściej wskazywali wysoką jakość dostarczanych produktów (51,3 proc.) oraz najniższe ceny (29 proc.). W dalszej kolejności respondenci wymieniali dobre relacje z kontrahentami (22,3 proc.), terminowość dostaw (19,7 proc.) oraz szybkość realizacji zamówień (17,7 proc.). Ponadto, co szósty przedstawiciel wybranych branż wskazywał, że ważne w osiągnięciu przewagi nad konkurencją jest obecnie posiadanie nowoczesnego i regularnie odnawianego parku MiU oraz wykwalifikowany zespół.

Przedstawiciele wszystkich badanych branż są zgodni, że to przede wszystkim wysoka jakość produktów decyduje obecnie o osiągnięciu przewagi nad konkurencją. W relacji do wcześniejszego pomiaru odsetek respondentów wskazujących na ten wyróżnik wzrósł o 7 pkt proc. Więcej ankietowanych wymieniło również nowoczesny park maszyn i urządzeń.

Kolejne przewagi wskazywane przez badanych w pewnym stopniu różnią się w zależności od branży. Najniższe ceny na drugim miejscu wymieniały firmy spożywcze (27 proc.) oraz przetwarzające tworzywa sztuczne (32 proc.). Natomiast przedstawiciele branży obróbki metali, po wysokiej jakości, wyszczególniali dobre relacje z kontrahentami (30 proc.).

Komentarz eksperta

Grzegorz Jarzębski

Country Head of Sales
Siemens Financial Services w Polsce

Dane z najnowszego badania Index MiU 2023 wskazują na pewną zmianę nastawienia przedsiębiorców w relacji do ubiegłego roku. Jeszcze 12 miesięcy temu firmy skupiały się przede wszystkim na dostosowaniu swojej działalności do wymagającego otoczenia biznesowego – przedsiębiorcy mierzyli się z wieloma wyzwaniami wpływającymi na ich kondycję, jednocześnie starając się utrzymać pozycję na rynku.

W roku ubiegłym aż 26 proc. respondentów wskazało, że obniżanie energochłonności produkcji będzie dla nich największym wyzwaniem w przyszłości – dziś tego zdania jest 10 proc. ankietowanych. Może być to uwarunkowane tym, że rok 2022 upłynął pod znakiem informacji o przewidywanych wzrostach cen energii (dla co drugiego ankietowanego przedsiębiorcy był to wtedy najważniejszy czynnik, który miał definiować rozwój jego biznesu w kolejnych miesiącach). Sytuacja na rynku energii ustabilizowała się jednak, a co za tym idzie, z perspektywy wielu firm czynnik ten nie jest już aż tak znaczący. W pewnym stopniu wynika to również z tego, że część przedsiębiorców w poprzednich miesiącach kładła nacisk na inwestycje, których istotnym elementem była energooszczędność.

Innym wyzwaniem, które jest aktualnie wskazywane przez mniejszą grupę respondentów niż rok temu, są braki kadrowe. W poprzednim badaniu na ten czynnik wskazało 27,3 proc. ankietowanych. Dziś tego zdania jest 15 proc. respondentów. Może to wynikać z tego, że nie zrealizowały się obawy przedsiębiorców dotyczące odpływu pracowników z Ukrainy.

Dziś firmy nadal funkcjonują w dynamicznie zmieniających się warunkach. Widać jednak, że wiele z nich dostosowało swoją działalność i obecnie stara się przygotować na przyszłe wyzwania. Z naszych rozmów z partnerami biznesowymi i klientami wynika, że aktualnie przedsiębiorcy skupiają się na budowaniu swojej przewagi nad konkurencją, by umocnić swoją pozycję na rynku krajowym, znaleźć nowe zlecenia i w ten sposób zwiększyć sprzedaż. Ma to wesprzeć ich w mierzeniu się z wolniejszym tempem rozwoju naszej gospodarki. Warto bowiem wspomnieć, że opublikowane pod koniec sierpnia dane GUS wskazują, że polski PKB w II kwartale 2023 roku spadł o 0,6 proc. rok do roku.

Na podobne wnioski wskazują również wyniki najnowszego badania Index MiU. Już 17 proc. ankietowanych uważa zwiększenie liczby zleceń za jedno z największych wyzwań, z jakimi zmagają się będą w najbliższych miesiącach. W roku ubiegłym jedynie 4,7 proc. respondentów wskazało tę odpowiedź.

Co może pomóc rodzimym MŚP w rynkowej rywalizacji i zwiększeniu sprzedaży? Przede wszystkim oferowanie wysokiej jakości produktów – to obecnie najczęściej wymieniany przez firmy przemysłowe wyróżnik, który pozwala na osiągnięcie przewagi nad konkurencją. Utrzymanie wysokiej jakości produktów jest więc dziś dla firm niezwykle ważne. Warto podkreślić, że w obecnym badaniu jest to również jedno z największych wyzwań, z którym będą się mierzyć przedsiębiorcy z sektora przemysłowego w nadchodzących miesiącach. W poprzednim badaniu tylko nieliczni ankietowani byli tego zdania.

Komentarz eksperta

Jeżeli porównamy z rokiem ubiegłym tegoroczne wyróżniki, które według MŚP z sektora przemysłowego decydują o osiągnięciu przewagi nad konkurencją, widać spadek przewag związanych z łańcuchami dostaw. Jest to w pewnym stopniu efekt dostosowania się przedsiębiorców do sytuacji panującej na rynku. We wcześniejszym badaniu średnio jedna czwarta ankietowanych wskazała, że istotna jest terminowość i szybki czas realizacji zamówienia, natomiast dziś na te wyróżniki zwraca uwagę niemal jedna piąta respondentów.

W relacji do wcześniejszego badania większy odsetek ankietowanych wskazuje aktualnie na znaczenie nowoczesnego i regularnie odnawianego parku MiU jako istotnej przewagi konkurencyjnej. Nowe technologie pomagają utrzymać wysoką jakość produktów i jednocześnie pozwalają na obniżenie energochłonności zakładu, co wspiera optymalizację kosztów i utrzymanie płynności finansowej. Nowoczesne maszyny i urządzenia to także krok w stronę zrównoważonego rozwoju, który jest już nie tylko trendem, ale nieodłącznym elementem strategii biznesowej firm.

Z naszego badania wynika, że większość przedsiębiorców, którzy uwzględniają w swoim biznesie aspekt ekologiczny, skupia się przede wszystkim na jednym z trzech działań. Pierwszym jest obniżanie energochłonności zakładów. Drugim jest z kolei lepsze wykorzystanie surowców i korzystanie z materiałów pochodzących z recyklingu, a trzecim minimalizowanie papierowego obiegu dokumentów.

Warto zaznaczyć, że uwzględnienie aspektu ekologicznego w prowadzonym biznesie nie musi się wiązać z dużymi nakładami finansowymi. W drodze do zrównoważonej produkcji liczy się każde działanie, nawet takie, które każda firma może wprowadzić niskim kosztem, jak chociażby wymiana żarówek na energooszczędne lub odpowiednie wykorzystanie deszczówki. To również takie małe kroki prowadzą nas do wielkich zmian.

09

**DZIAŁANIA
PROEKOLOGICZNE**

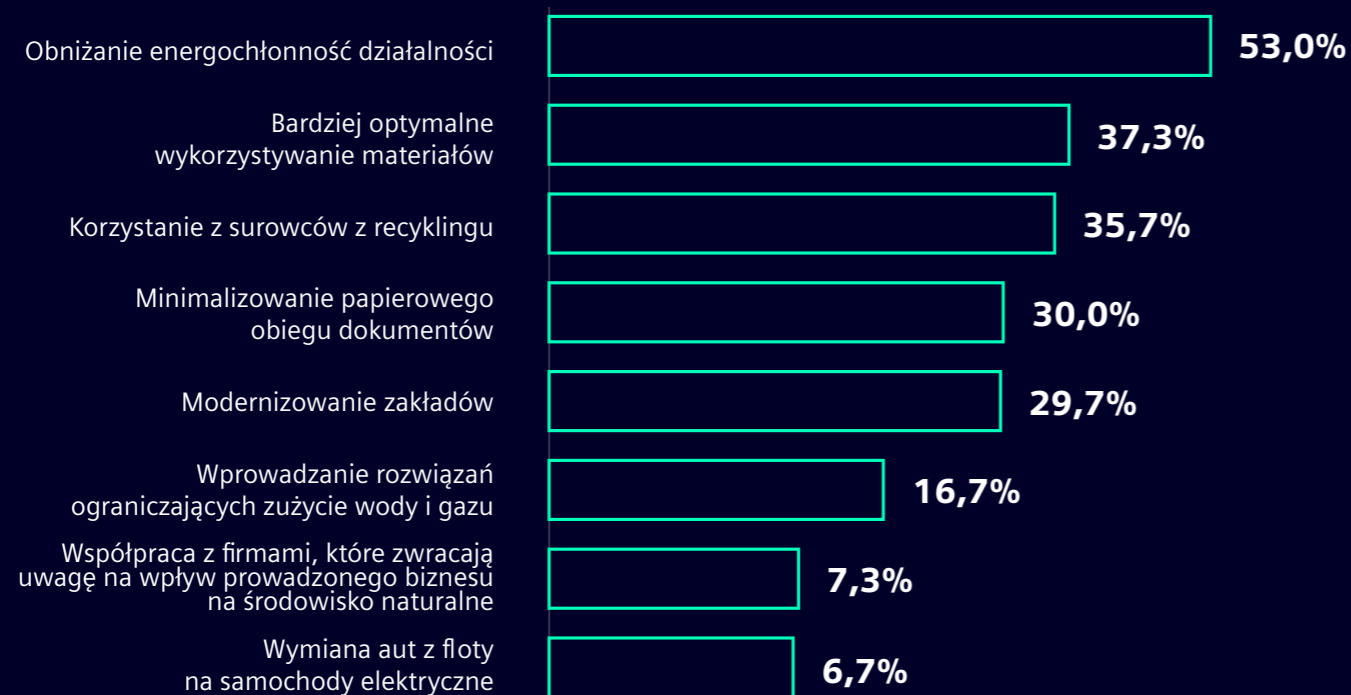

Większa dbałość o środowisko naturalne jest obecnie koniecznością. Działania w tym obszarze stały się więc nieodłącznym elementem naszej codzienności, który coraz wyraźniej wyznacza kierunek rozwoju społeczeństw i gospodarek. Dotyczy to również firm z sektora przemysłowego, które coraz bardziej świadomie dążą do zrównoważonego rozwoju.

Uwzględnianie aspektu ekologicznego w prowadzonej działalności to przede wszystkim wkład przedsiębiorców w ochronę środowiska naturalnego. Takie działania przekładają się również na wymierne korzyści finansowe i wizerunkowe, które mogą wpływać na zdolność przedsiębiorców do konkurowania.

Wiele firm z sektora przemysłowego rozumie, jak istotna jest zrównoważona produkcja i w świadomy sposób zarządza swoim biznesem tak, by był on przyjazny środowisku naturalnemu. Takie działania podejmują również przedstawiciele branż badanych przez Siemens Financial Services w Polsce.

Ponad połowa (53 proc.) MŚP z sektora przemysłowego obniża energochłonność biznesu. Wśród prowadzonych działań proekologicznych ankietowani często również wskazywali na bardziej optymalne wykorzystywanie materiałów (37,3 proc.) oraz używanie surowców z recyklingu (35,7 proc.). Ponadto co trzeci respondent stara się minimalizować papierowy obieg dokumentów oraz modernizować zakłady produkcyjne (odpowiednio 30 i 29,7 proc.).

Badani przedstawiciele branży obróbki metali najbardziej różnicują prowadzone działania proekologiczne. Prawie połowa (48 proc.) obniża energochłonność działalności, a 41 proc. stara się bardziej optymalnie wykorzystywać używane materiały. Firmy z tej branży najczęściej wśród ankietowanych modernizują zakłady, tak aby były bardziej przyjazne środowisku (35 proc.).

Najbardziej powszechnym działaniem proekologicznym podejmowanym przez przetwórców tworzyw sztucznych jest korzystanie z surowców z recyklingu (54 proc. – najwięcej w relacji do pozostałych badanych branż). Ankietowani często wskazywali również na obniżanie energochłonności prowadzonej działalności (51 proc.) oraz na bardziej optymalne wykorzystywanie używanych materiałów (36 proc.).

Branża spożywcza z kolei przykładła największą wagę do obniżania energochłonności produkcji (60 proc. – najwięcej w relacji do pozostałych branż). Co trzeci przedsiębiorca bardziej optymalnie wykorzystuje materiały oraz używa surowców z recyklingu (odpowiednio 35 i 32 proc. wskazań). Przedstawiciele firm z tej branży najrzadziej wśród ankietowanych odpowiadali, że starają się minimalizować papierowy obieg dokumentów (27 proc.) oraz modernizować zakłady produkcyjne (21 proc.).

Komentarz eksperta

Dariusz Sokulski

Dyrektor działu Energy&Performance Services w Siemens Smart Infrastructure oraz Pełnomocnik ds. zrównoważonego rozwoju Siemens Polska

Raport Siemens Financial Services w Polsce „Index MIU” od pięciu edycji bada konkurencyjność polskich firm przemysłowych z sektora MŚP. Oprócz pytań dotyczących m.in. planów związanych z odnową parku maszynowego czy automatyzacji infrastruktury, w tegorocznym raporcie znalazły się pytania o podejmowane przez firmy działania prośrodowiskowe.

Okazuje się, że świadomość odpowiedzialności przedsiębiorców za środowisko jest ukształtowana. Ponad połowa ankietowanych deklaruje dążenia do obniżenia energochłonności swojej działalności. Około jedna trzecia deklaruje ponadto bardziej optymalne wykorzystywanie materiałów oraz sięganie po surowce z recyklingu. Niemal taki sam odsetek badanych stara się minimalizować papierowy obieg dokumentów oraz modernizować zakłady produkcyjne zwiększając efektywność energetyczną.

Widoczna jest także uważność przedsiębiorstw na ograniczanie surowców takich jak woda czy gaz, a także sięganie po zasoby z odzysku. Z badania wynika, że sporo jeszcze do zrobienia w kontekście budowania zrównoważonych łańcuchów wartości (tylko ok. 7 proc. badanych oczekuje odpowiedzialnego podejścia do biznesu od swoich partnerów) oraz wymiany floty na elektryczną.

Podsumowując mogę stwierdzić, że raport odzwierciedla solidne podstawy polskich przedsiębiorstw w drodze do prowadzenia odpowiedzialnego i zrównoważonego biznesu. Liczę, że w kolejnych latach wyniki w tym obszarze będą się poprawiały. To ważne nie tylko ze względu na stan środowiska naturalnego – prowadzenie zrównoważonego biznesu staje się coraz bardziej istotnym elementem wpływającym na konkurencyjność firm. Rosnąca świadomość klientów oraz inwestorów sprawia, że zwracają oni coraz większą uwagę na aspekty ekologiczne podejmowanych przez firmy działań. Także instytucje finansujące uważnie analizują, czy planowane inwestycje przeznaczone są na „zielone” projekty. Zmiany regulacyjne zobowiązujące biznes do przygotowania sprawozdań dotyczących zrównoważonego rozwoju (raportowania ESG na podstawie dyrektywy CSRD), również niejako wymuszają na przedsiębiorcach uwzględnianie aspektów prośrodowiskowych w ich strategiach.

Zielona droga rozwoju przemysłu to dobra droga. I jedyna słuszna.

10

METODOLOGIA POMIARU I CHARAKTERYSTYKA BADANYCH

Próba ogólnopolska, losowo-warstwowa: N=300 firm produkcyjnych zatrudniających 10-49 oraz 50-249 pracowników posiadających własny park maszyn i urządzeń (MiU).

Badane branże: obróbki metali, przetwórstwa tworzyw sztucznych, spożywcza.

Respondent: osoby decyzyjne za MiU: właściciel, dyrektor, prezes, kierownik produkcji, dyrektor zakładu, główny technolog, inne odpowiedzialne za park maszyn/inwestycje.

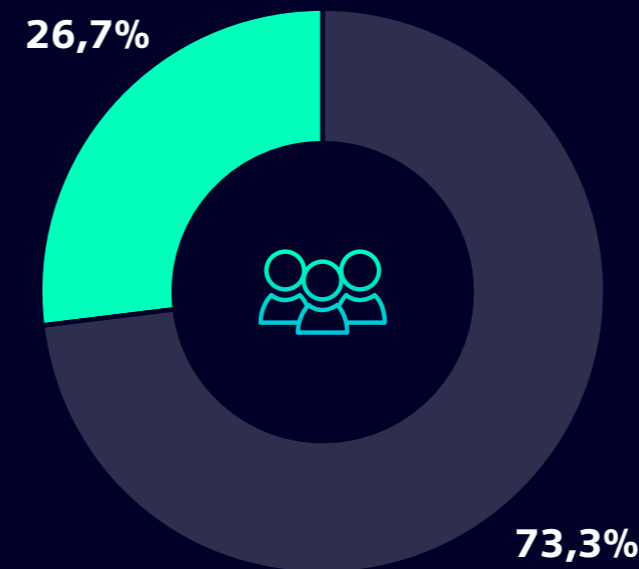
Technika: CATI. Wywiad telefoniczny prowadzony według standaryzowanego kwestionariusza. Badanie przeprowadzono w całej Polsce wyłącznie wśród firm prowadzących aktywną działalność.

W badaniu są reprezentanci każdego regionu: Centralny (18,7%), Wschodni (16,3%), Południowy (18,3%), Południowo-Zachodni (14,1%), Północno-Zachodni (19,3%), Północny (13,3%).

Czas trwania wywiadu: do 15 minut. Realizacja pomiaru: wrzesień 2023.

Zatrudnienie

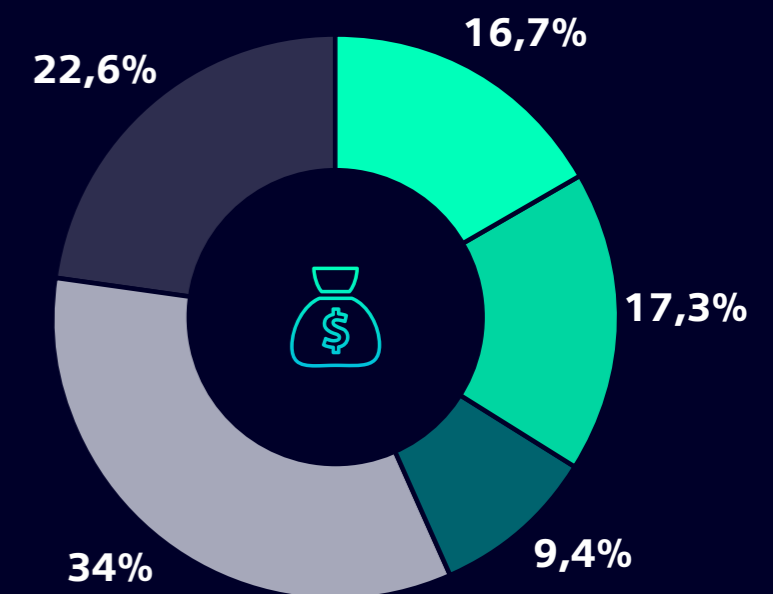
N=300, próba ogólnopolska

■ 10-49 osób
■ 50-249 osób

Roczne obroty w mln PLN

N=300, próba ogólnopolska

■ 6-10 mln PLN
■ 11-50 mln PLN
■ >51 mln PLN
■ Nie wiem
■ <5 mln PLN

SIEMENS

2023
INDEX MIU

Siemens Finance Sp. z o.o.
ul. Żupnicza 11
03-821 Warszawa
www.siemens.pl/finance